

Stijlboek Maassluise School

Dit stijlboek is van:

naam:

e-mail:

mobiel nummer:

Stijlboek Maassluise School

Wilgenrijk kenmerkt zich door kleinschalige buurtjes in een groene, waterrijke setting. Hier groeit woongeluk, met aandacht voor schoonheid en kwaliteit. De Maassluise School zorgt voor eenheid in verscheidenheid in Wilgenrijk. Geen huis is er hetzelfde, terwijl het toch duidelijk familie is. De principes en inspirerende voorbeelden in het Stijlboek Maassluise School vormen hiervoor het fundament.

De Maassluise School: stijl voor echt, ontspannen, Hollands, mooi wonen 8-25

Wilgenrijk staat voor goed en gelukkig wonen in een prachtig gebied. Welke rol speelt de Maassluise School hierbij?

Wilgenrijk: echt Hollands woonlandschap 26-31

Wat is Wilgenrijk? Een mooi landelijk woonlandschap, met vertrouwde elementen als sloten, rietkragen en traditionele boerderijen. Nieuw, maar direct vertrouwd. Met een ontspanning die zeldzaam is in de Randstad.

Een kleine geschiedenis van Hollandse architectuur 34-39

Wat is typisch Hollandse architectuur? Wat is het dat ons 'raakt'? Een eenduidig beeld bestaat niet. In de Maassluise School komen herinterpretaties van drie architectuurstijlen samen: het Hollands Classicisme, de Cottage Style en de Prairie Style.

Eén Wilgenrijk, drie sferen 42-89

Hoewel Wilgenrijk een duidelijke eenheid vormt, zijn er drie sferen. Wonen rond de historische Weverskade (p.43), op een van de eilanden (p.57) of aan lanen en hoven (p.73). In woord en beeld is te lezen en zien hoe de sferen nét verschillend zijn.

Eenheid in een breed palet 92-101

De ontwerpprincipes en inspirerende voorbeelden voor Wilgenrijk gelden op elk niveau. Voor de huizen zelf en het gebied rond elk huis: de tuinen, de positie op de kavel, de erfafscheidingen en de verbinding met de openbare ruimte. Ook binnen buurten zorgen ze voor harmonie en eenheid.

Details maken het verschil

104–133

‘The devil is in the detail’, is een gevleugeld gezegde onder architecten. In ruim honderd schetsen wordt duidelijk welke details er bij de Maassluise School toe doen.

Kun je woongeluk ontwerpen?

136–143

*“Gelukkig wonen, zoals het zou moeten zijn”, Ronald van der Lely.
“Met mijn ogen dicht, zie ik Wilgenrijk”, Ferdi Buijsrogge.*

Met de denkkraft van velen

146–147

Dank aan de zevenendertig architecten, landschapsarchitecten en stedenbouwers die deelnamen aan de zoektocht naar de verbeelding van echt, ontspannen, Hollands, mooi.

Samenvatting ontwerpprincipes en inspiratie

150–151

Notities & Colofon

152–161

Strand
Hoek van Holland

DEN HAAG

Nieuwe Waterweg

wilg

Midden-Delfland

enrijk

Rijksweg
A20

Historisch
Maasland

Historisch
Maassluis

ROTTERDAM

De Maassluise School: stijl voor echt, ontspannen, Hollands, mooi wonen

Aan de basis van dit stijlboek staat een droom. Die droom voorziet in een ideaalbeeld voor Wilgenrijk: een prachtig woongebied waar het goed en gelukkig wonen is. Wilgenrijk staat voor: echt, ontspannen, Hollands en mooi. Het is een omgeving waarin deze begrippen vanzelfsprekend zijn en waar je graag woont en leeft. Je bent er thuis, brengt er met plezier je kinderen groot en je huis is er waardevast. Met de Maassluise School leggen we het fundament voor het verwezenlijken van deze droom.

WILGENRIJK MEANDERT

De Maassluise School geeft richting aan de ontwikkeling van Wilgenrijk. Wat decennialang een weids en agrarisch gebied van 100 hectare was, verandert nu in een aantrekkelijk en aangenaam woongebied. Een gebied dat geïnspireerd is op de kwaliteit en beleving van de huidige Weverskade. In Wilgenrijk wordt nieuw gebouwd. Maar anders dan in bijvoorbeeld Vinexwijken, vind je hier geen strakke verkaveling en kaarsrechte lijnen, geen uniforme architectuur en piepkleine bomen die nieuwbouwgebieden zo vaak kenmerken. Wilgenrijk meandert, is nergens hetzelfde en voelt toch als een harmonische eenheid met een duidelijke signatuur. Ook anders is dat Wilgenrijk individuele vrijheid aan bewoners biedt. Of je nu zelf een huis bouwt of via een projectontwikkelaar of aannemer een huis koopt of huurt.

OP ELK NIVEAU EEN EENHEID

Om dit mogelijk te maken, moet je anders durven denken en doen. Een geliefde woonbuurt ontstaat uit een doordachte ontwerpfilosofie die in dienst staat van de bewoners. Een ontwerpfilosofie die kaders schetst voor architectuur en inrichting van kavels, lanen en straten, maar die ook veel ruimte laat voor variatie en beleving van het individu. De ontwerpprincipes en inspirerende voorbeelden van de Maassluise School zijn van toepassing op buurten, huizen én tuinen. Daarmee kan de eenheid en verbondenheid op elk niveau tot uiting komen.

Er is in de Maassluise School vooral inspiratie geput uit eerdere bewezen stijlprincipes, zoals de Haagse en Amsterdamse School. Het is voorbarig om van meet af aan van een school te spreken. Een school moet zich immers eerst bewijzen in de tijd. De verwijzing naar eerdere architectonische scholen is dan ook eerder een illustratie van de hoogte waarop de lat hier ligt. Het maakt bovendien de onderliggende ambitie helder: het streven naar schoonheid, kwaliteit én eenheid. Zo blijft Wilgenrijk door de jaren heen geliefd.

HARMONIE EN EVENWICHT

Het beeld en de kwaliteit van Wilgenrijk worden bereikt met een duidelijke verankering in het landschap, de rust van de eigen plek, en de aandacht voor identiteit en herkenbaarheid. De ontwerpfilosofie voor Wilgenrijk waarborgt een toekomstbestendige indeling van drie gebieden met een eigen sfeer. Tegelijkertijd zorgt het masterplan voor eenheid, met doorlopende lanen en straten en een herkenbare inrichting van de openbare ruimte. Het streven naar eenheid lijkt misschien te botsen met de maatschappelijk sterk gevoelde wens om bijzonder en individualistisch te zijn. Maar het is ook nodig een architectonische en stedenbouwkundige conditie te faciliteren en creëren waarin die individuele wensen werkelijkheid kunnen worden, in harmonie met elkaar. Dat is in lijn met opvattingen van stedenbouwkundigen als de Engelsman Raymond Urwin (1863-1940) die stelde: 'The variety of each is dominated by the harmony of the whole.' Ook daar levert de Maassluise School een belangrijke bijdrage om die eenheid in veelheid, harmonie en evenwicht te verwezenlijken. Er is een sterke structuur nodig om de juiste balans in een woongebied te beschermen.

Voor elk niveau en element in de buurt kent de Maassluise School ontwerpprincipes en inspiratie. Je vindt de Maassluise School dus overal in Wilgenrijk terug, waar

je maar kijkt. Het ruimtelijk plan is een zorgvuldig ontwerp van openbare ruimtes, prettige straten en kleine buurten. Ook is er een kenmerkende ontwerpvisie voor elementen in de buitenruimte, zoals bruggen, lantaarnpalen, maar ook banken en bewegwijzering. Daarnaast wordt zoveel mogelijk gevarieerd met volwassen bomen en struiken. Het leidt tot straten die een weelderig en rustgevend karakter hebben. Waar parkeren goed is georganiseerd; op eigen terrein of op kleine parkeerplaatsen, groen omzoomd en ingebed in het straatprofiel. De Maassluise School zorgt, kortom, voor gevarieerde architectuur en biedt tegelijkertijd rust en eenheid. Dat maakt dat de bebouwing de landschappelijke kwaliteiten niet domineert, maar juist dient.

IS HET 'WILGENRIJKS'?

Bijna alles in Wilgenrijk ontstaat vanuit de Maassluise School. Toch is die niet bedoeld als een streng en statisch keurslijf. De Maassluise School staat juist open voor toevoeging, herinterpretatie en verbetering. Belangrijkste toetssteen is daarbij voortdurend of iets past in de sfeer van het woongebied: Is het 'Wilgenrijks'? Het Stijlboek Maassluise School zorgt ervoor dat deze vraag telkens en eenvoudig kan worden beantwoord. Maar het is vooral bedoeld om te inspireren en als referentiebron de groei en ontwikkeling van Wilgenrijk te stimuleren.

Wilgenrijk: echt Hollands woonland- schap

Historisch Maassluis

Nieuwe Waterweg

Wilgenrijk staat voor de kracht van Holland in zijn meest weelderige vorm. Nuchter met elan; Hollands mooi, met een ontspanning die zeldzaam is in de Randstad. Je steekt de dijk over en je voelt het direct. Hier ligt het tempo lager, hier is het goed voor elkaar. Een plek om te leven en te genieten. Er heerst een sfeer die zijn wortels heeft in een samenspel van wilgenlaantjes en herkenbare huizen die toch steeds verschillend zijn. Het sluit aan bij de traditie van vanzelfsprekend prettige straten, pleintjes en groen. Je rijdt er rustig, kinderen banjeren in het groen en spelen bij en op het water. Ga je hier wonen, dan kies je voor ontspanning en een aangename omgeving. De hoogste kwaliteit is de norm. Niet alleen je huis, maar ook je omgeving is mooi én klaar als je in Wilgenrijk gaat wonen. Dat geeft rust. Daar word je gelukkig van.

EIGEN SFEER EN IDENTITEIT

De omvang van Wilgenrijk is groot genoeg om een eigen sfeer en identiteit te kunnen hebben. Die sfeer en identiteit gelden voor het hele gebied, maar er zijn ook duidelijke verschillen afhankelijk van de plek in Wilgenrijk. Door de combinatie van schaal en sfeer vergeet je bijna waar je bent in Nederland. Als een prettige enclave waar je in opgaat. Dat betekent niet dat het gebied is losgezongen van zijn omgeving. Bepaald niet zelfs, want er is nadrukkelijk gezorgd voor aansluiting bij het omliggende, bestaande landschap.

In Wilgenrijk zetten sterke landschappelijke kwaliteiten de toon. Die kwaliteiten komen tot uitdrukking in drie licht verschillende woonsferen. Die woonsferen zijn geïnspireerd door de kwaliteiten en typologie van het Zuid-Hollands landschap en die van de Weverskade in het bijzonder. Het gebied rond de historische Weverskade doet denken aan de vroegere agrarische verkaveling en lintbebouwing. Daar domineren wilgen, waterpartijen, hofjes en erven met daaraan een aantal gebouwen, het beeld. Het waterrijke gebied met de eilanden heeft organische vormen. Hier vind je intieme kleinere waterpartijen, maar ook een groot water. Een doel voor een wandeling, een rustpunt en een plek waar je kunt genieten van vergezichten. Het gebied rond de lanen en hoven voelt wat statiger aan. De lanen in Wilgenrijk slingeren door het gebied, zodat er tijdens een wandeling of rit steeds een ander perspectief is.

OER-HOLLANDS LANDSCHAP

De leidende referentie bij het nieuwe landschap van Wilgenrijk is die van Laag Nederland. Een landschap dat zich het beste laat omschrijven als oer-Hollands, met

Midden-Delfland

Historisch Maasland

Strand

vertrouwde elementen als polders, sloten, weilanden, rietkragen en traditionele boerderijen.

Veel van die elementen zijn ook in het masterplan voor Wilgenrijk gebruikt.

Dat gebeurt overigens niet zo letterlijk als het klinkt. Het maken van een masterplan als dit is namelijk ook een spel van balanceren. Door stukjes

uit oude polders te pakken en hier als het ware op te plakken, is een unieke en afgewogen verzameling van mooie landschappelijke en architectonische elementen ontstaan. Daaronder ligt een geometrisch patroon waarmee grotere of kleinere gebieden gemaakt worden. De kunst bij het ontwerpen van Wilgenrijk is om een rationeel indelingssysteem om te vormen tot een organisch woonlandschap. Een rationeel systeem dat is geromantiseerd.

LIJNEN EN LINTEN

Wilgenrijk wordt langs een aantal lange lijnen ontsloten. Elk 'lint' heeft zijn specifieke karakteristieken. Dat wordt ook en vooral zichtbaar in de openbare ruimte, waar wisselend bijvoorbeeld hagen, knotwilgen, rietkragen en meer ruimtelijke accenten worden ingezet. De lijnen en linten zijn niet recht, maar gebogen, en

komen voort uit de interpretatie van het omliggende polderlandschap. Het masterplan refereert daarbij nadrukkelijk aan een doorleefd, ouder landschap, bedacht vanuit de beleving van de bewoners. Vanuit die gedachte is ook de factor water in Wilgenrijk vergroot. In vergelijking met het aangrenzende landschap zijn meer en grotere waterpartijen gepland. Ook zijn zichtlijnen ontworpen die altijd ergens op uitkomen. Je blik gaat niet alleen tussen dingen door, maar schampt ook langs huizen of begroeiing. Die kwaliteiten versterken de levendige, gevarieerde en allesbehalve eentonige omgeving.

WOONPARADIJS

Sjoerd Soeters en Jaap Brouwer van het bureau Soeters Van Eldonk maakten het masterplan als onderlegger voor Wilgenrijk. Uitgangspunt is niet minder dan een woonparadijs. Een plek waar mensen zonder voorbehoud graag willen wonen. Een prachtige woonomgeving, mede dankzij een grote variatie aan woning- en kaveltypes én de inbedding en aansluiting op het omliggende polderlandschap. In plaats van de saaie regelmaat en stempelpatronen die de Nederlandse stedenbouw lang hebben gekenmerkt, is hier ruimte voor nieuwe en alternatieve ontwerpen en elan. Buurten en huizen in Wilgenrijk bezitten eigenheid en zijn karaktervol.

CONTINUÏTEIT IN BEELD EN GESCHIEDENIS

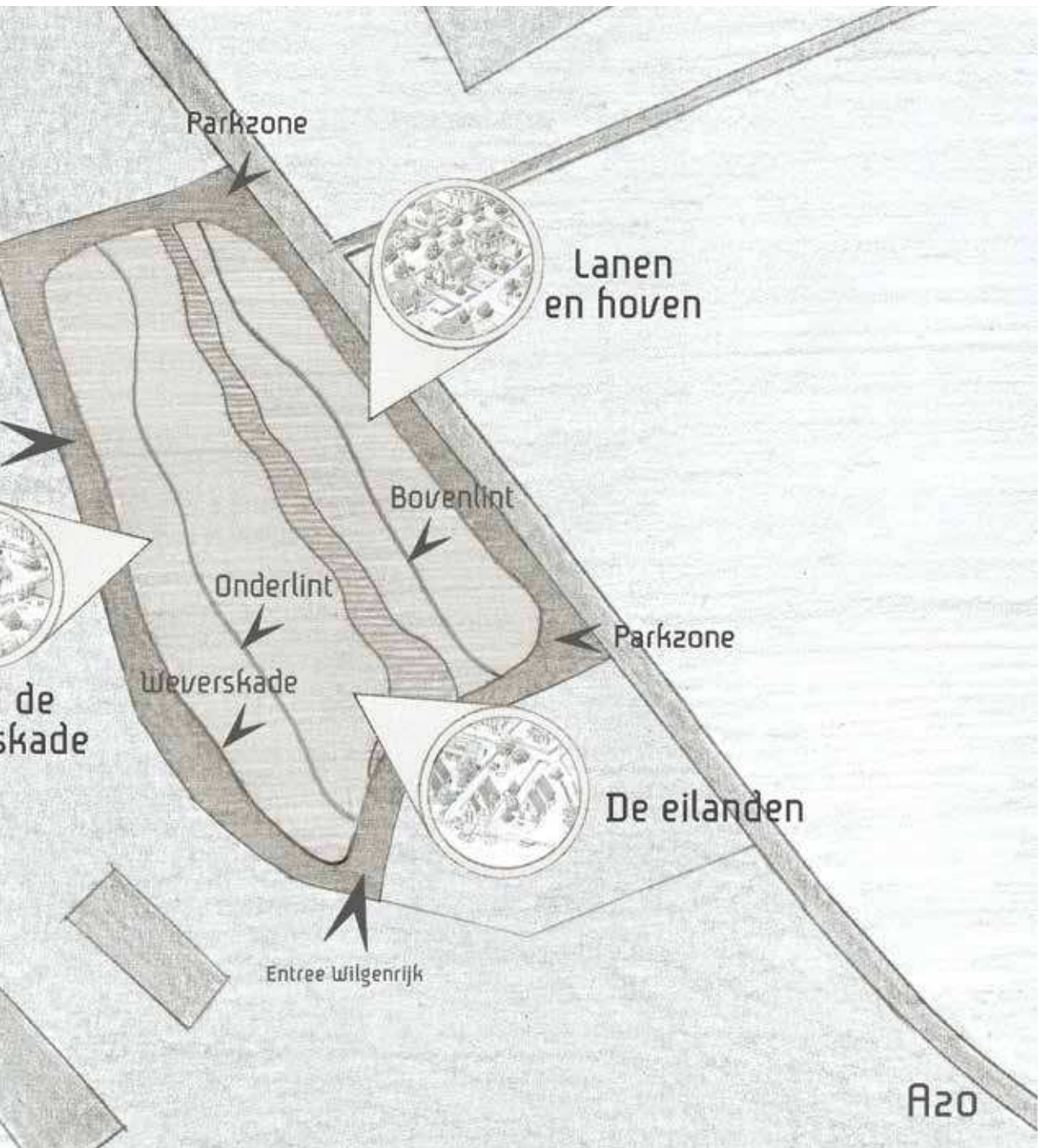
De Weverskade blijft de inspiratiebron voor het hele gebied. De karakteristieken en kwaliteiten worden gebruikt, ingezet en vermenigvuldigd in Wilgenrijk. Dat gebruiken van bestaande delen uit de directe context gebeurt bijna instinctief. Natuurlijk worden volkomen nieuwe kwaliteiten geïntroduceerd, maar het gaat niet om een contrast met het bestaande. Juist het verwezenlijken van continuïteit in beeld en geschiedenis staat centraal. Een aanpak die uitgaat van het gebruik van waardevolle elementen, in de landschappelijke omgeving of uit het verleden, die vervolgens extra belicht of geaccentueerd worden.

INDIVIDUEEL

Hoewel Wilgenrijk een nieuw woongebied is, ziet het er niet uit als een nieuwbouwwijk. Er zullen bijzondere huizen staan, maar niet honderd keer of vaker gekopieerd zoals soms het geval is in andere nieuwbouwggebieden. In Wilgenrijk hebben juist de belevingswaarde en de verschillen tussen huizen de overhand. Je ervaart er het landschap, de verschillende woningen en andere variaties. De schijnbaar ongeorganiseerde ordening versterkt die eigenschappen en waarden nog eens. De verbijzondering en aandacht voor meer individuele plekken past daarnaast bij de maatschappelijk sterk gevoelde wens om bijzonder en individualistisch te zijn. Wilgenrijk biedt ruimte aan deze opvattingen en vertaalt ze in stedenbouw en architectuur. Er zijn condities gecreëerd waar persoonlijke (woon)wensen een plek kunnen vinden en verder kunnen uitgroeien. Enige voorwaarde is dat alle gebouwde individuele woonwensen passen bij het landschap en de beleving die als kader is neergelegd.

**Sjoerd Soeters heeft zowel landelijke als internationale bekendheid verworven met karakteristieke en opvallende projecten.*

Een kleine geschiedenis van Hollandse architectuur

Wilgenrijk zal langzaam groeien en bloeien. Geleidelijk komen het woonlandschap en de bebouwingslinten tot wasdom onder het credo *echt, ontspannen, Hollands en mooi*. Vanuit het karakteristieke landschap en geïnspireerd door de ontwerpprincipes van de Maassluise School en het ideaalbeeld over woongeluk. Wilgenrijk appelleert daarmee aan een verlangen naar een 'echt' Hollands woongebied. Het is een manier van goed en gelukkig wonen en leven, in harmonie met landschap en omgeving. Wilgenrijk is een herinterpretatie van oude en vertrouwde elementen die gekoppeld zijn aan hedendaagse opvattingen. Maar wat is een typisch Hollands woongebied en wat doet ons er naar verlangen om daar te gaan wonen? Wat is het dat ons 'raakt' en wat maakt die plek onderscheidend ten opzichte van andere plekken?

EIGEN EN HERKENBAAR

Het unieke karakter van een plek en de beleving van mensen, bepalen in hoge mate de identiteit van het gebied. De identiteit vormt daarmee de basis voor eigenheid en herkenbaarheid. Bewoners van Wilgenrijk willen zich kunnen identificeren met een geborgen plek, een omgeving en een thuis die onderscheidend zijn in beeld en woonkwaliteit. De eigenheid en herkenbaarheid van Wilgenrijk kenmerken zich door de continuering van authentieke en gewaardeerde kwaliteiten van het oorspronkelijke veenweidegebied. Dat zijn kwaliteiten die betrekking hebben op romantische beelden van het landschap, inclusief koeien, sloten en wolkenluchten. Hiertoe behoort ook bebouwing, zoals boerderijen, molens en grachtenpandjes. Het zijn deze intrinsieke kwaliteiten die het Hollandse beeld bepalen en daarmee een belangrijk middel zijn voor de totstandkoming van de identiteit van Wilgenrijk.

Ondanks de bovenstaande, zeer herkenbare kenmerken, is het onmogelijk om tot een eenduidig Hollands beeld te komen. Het zijn vooral steeds wisselende combinaties van de cultuurhistorische wijze waarop nederzettingen zich in het landschap voegen, de bebouwingstypen waaruit deze zijn opgebouwd en de architectonische stilistische vormgeving. In het landschap zijn diverse vormen van nederzettingen en

bewoonde plaatsen te vinden die telkens op een andere wijze zijn georganiseerd. Steden, dorpen, buurtschappen, hoeven, landgoederen en buitenplaatsen hebben elk een eigen relatie met het landschap. Soms staan de natuurlijke landschappelijke kenmerken centraal, soms ontstaan nieuwe patronen. Ook wordt elk woongebied gekenmerkt door eigen typologieën. Rijtjes en vrijstaande huizen in de steden, dorpen en buurtschappen. Boerderijen, landhuizen en kastelen in de hoeven, landgoederen en buitenplaatsen.

DRIE ARCHITECTUURSTIJLEN: SAMEN 'TYPISCH HOLLANDS'

Voor de architectonische vormgeving van verschillende gebouwen is er niet één architectuurstroming te noemen die typisch Hollands is. Ook hierbij gaat het om een combinatie van verschillende, vaak internationale stijlen. Voor Wilgenrijk geldt hetzelfde, er is niet één architectuurstijl die de toon zet. Wel domineren herinterpretaties van drie stijlen het beeld: het Hollands Classicisme, de Cottage Style en de Prairie Style.

Klassieke symmetrie en expressie

De classicistische stijl, ook wel Hollands Classicisme genoemd, past een vormtaal toe die teruggrijpt naar de klassieke oudheid. Het werk van de Italiaanse architect Andrea Palladio vormt hierbij een belangrijke inspiratiebron. Proportionele verhoudingen, symmetrie en hiërarchie bepalen de opbouw van de woningen.

Verrijking vindt plaats door het toevoegen van klassieke expressiemiddelen zoals timpanen, frontons, pilasters, kroonlijsten en ornamenten. De Hollandse karakteristiek is zichtbaar door het gebruik van materialen als bakstenen voor de gevel en gebakken dakpannen in plaats van marmer en natuursteen.

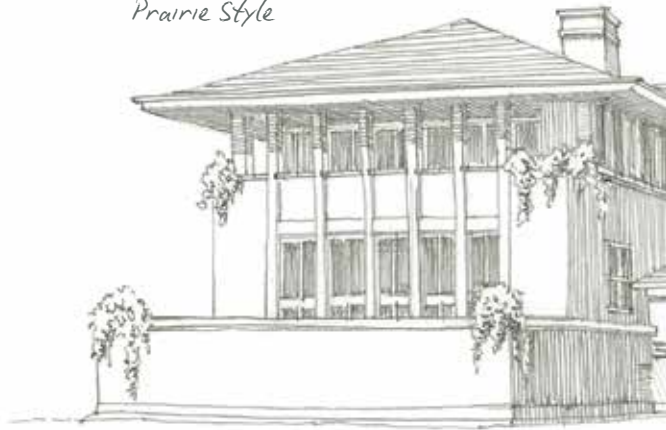
Cottage Style

Landelijk pittoresk

Als reactie op de classicistische Engelse landhuizen ontstond halverwege de 19e eeuw de Cottage Style voor het bouwen van kleinere landhuizen. De gebouwen moesten eerder pittoresk dan imposant zijn en waren bedoeld voor welgestelde burgers. Er zijn daarom stijlkenmerken van zowel landhuizen als boerderijen herkenbaar. De Engelse architect sir Edwin Lutyens was een meester in het vormgeven van deze combinatie. De organische relatie met het landschap komt vooral tot uitdrukking in de vorm van het dak en de gebruikte materialen. Kenmerkend voor gebouwen in de Cottage Style zijn een samengesteld dak met een lage goothoogte en een overvloedige inzet van bouwelementen, zoals erkers en schoorstenen die prominent door het dakvlak steken.

Prairie Style

Romantische harmonie

De Prairie Style is geïntroduceerd in het artikel 'A Home in a Prairie Town' dat de beroemde architect Frank Lloyd Wright publiceerde in het *Ladies' Home Journal* in 1901¹. In deze herkenbare stijl ontwierp hij talloze landhuizen. De Prairie Style is een reactie op de massaproductie die in deze periode opkwam en legt de nadruk op gebruik van degelijke materialen en vakmanschap. Het merendeel van de woningen uitgevoerd in deze stijl staat in Amerikaanse voorsteden. Deze vorm van architectuur kent veel verwantschap met de in Nederland meer bekende bouwstijlen van de jaren '30, de Haagse School en het werk van de architect Dudok. De verschillende dakvlakken voorkomen dat de samengestelde volumes in diverse vormen hun samenhang verliezen. Deze volumes worden benadrukt door een horizontale belijning die zo min mogelijk wordt onderbroken. De sterke relatie tussen interieur en exterieur zorgt voor harmonie met de omgeving.

NIET KOPIËREN, MAAR VOORTBOUWEN

In Wilgenrijk uit de Hollandse identiteit zich in drie hoofdsferen in evenzoveel gebieden: het gebied rond de Weverskade, het waterrijke deel met eilanden en het gebied met lanen en hoven. Het gebied rond de Weverskade is een verwijzing naar de hoeven en buitenplaatsen met eenvoudige boerderijen én uitbundige landhuizen. Het zijn solitaire of geschakelde volumes die een sterke relatie hebben met hun landschappelijke omgeving. Bij de eilanden wordt teruggegrepen op de traditionele bebouwingsvormen op het grensvlak van water en land. Dat wil zeggen, woningen op verhoogde terpen of juist direct aan de waterlijn. De relatie tussen binnen en buiten en de toepassing van hout is kenmerkend voor deze sfeer. Het gebied met lanen en hoven heeft meer stedelijke ordeningen: kleinschalige hoven in een groene setting van verbindende lanen en straten. Deze sfeer heeft een wat statig, intiem en dorps karakter.

De opzet voor Wilgenrijk, met de drie in elkaar overvloeiende sferen, is stedenbouwkundig en architectonisch vastgelegd in het Masterplan Dijkpolder² en het Beeldkwaliteitplan Dijkpolder³. Het Stijlboek Maassluise School geeft de verdiepende en inspirerende bouwstenen die met elkaar leiden tot een *echt, ontspannen, Hollands en mooi* woongebied. Een gebied dat geen kopie van het verleden is, maar de continuering van het gewaardeerde Hollandse beeld.

¹ Februari 1901, the Curtis Publishing Company, Philadelphia.

² vastgesteld door de gemeenteraad van Maassluis op 31 januari 2012

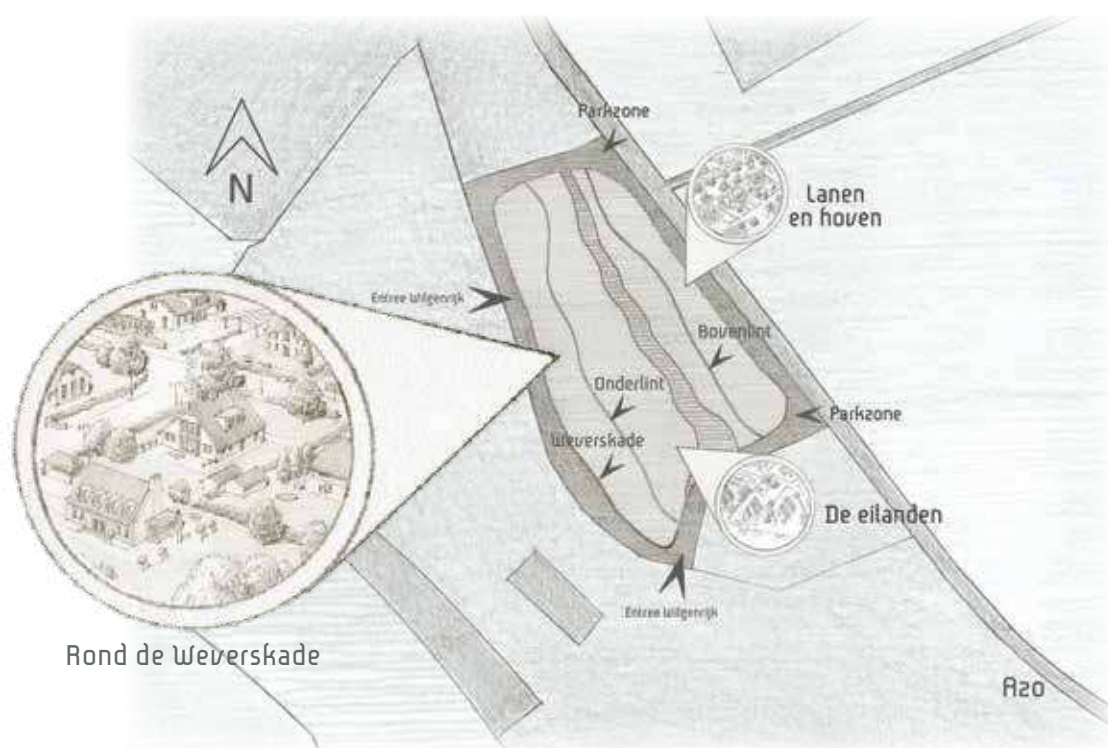
³ vastgesteld door de gemeenteraad van Maassluis op 4 februari 2014

Rond de Weverskade

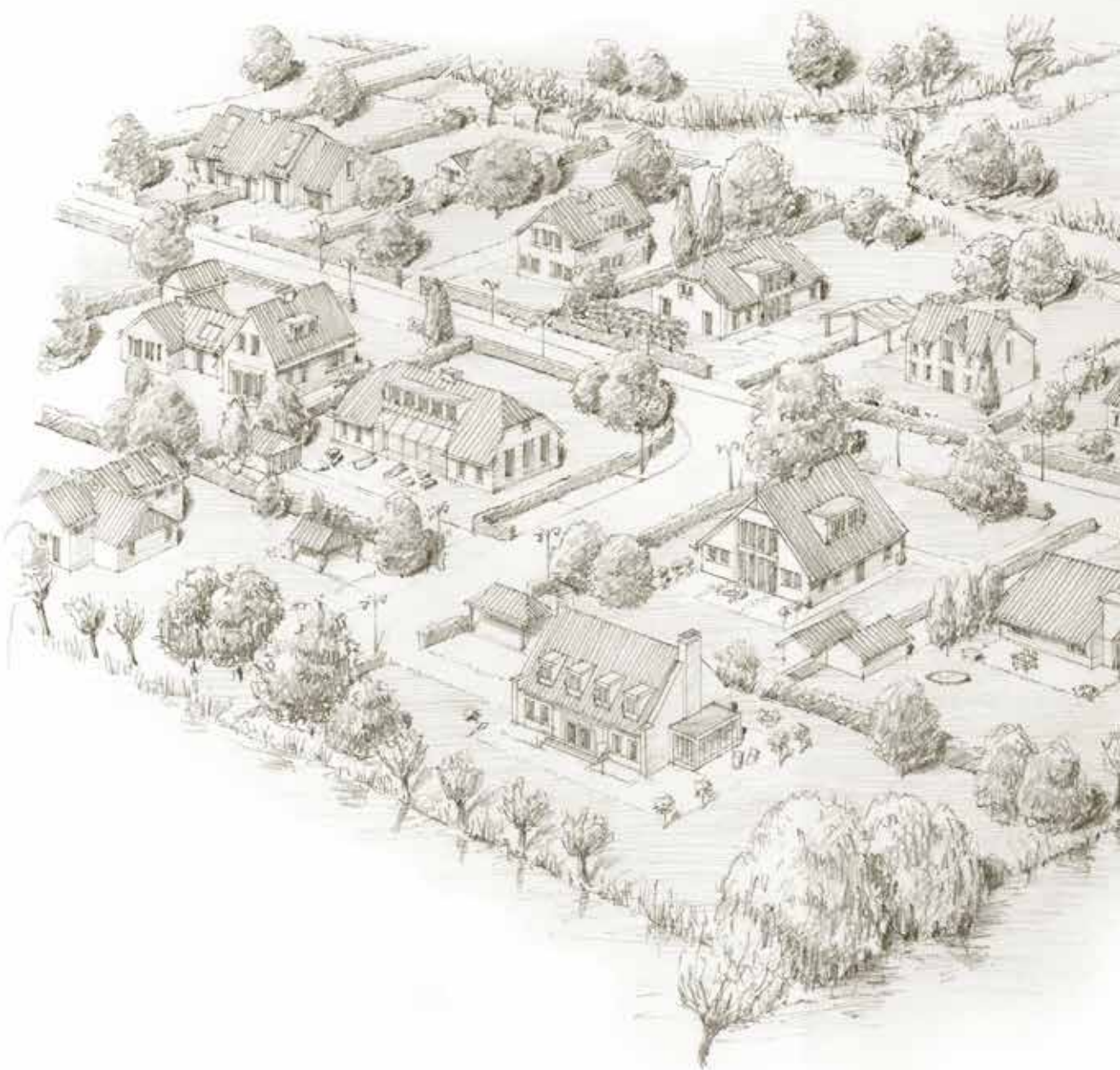
ROND DE WEVERSKADE

De oude Weverskade heeft van oudsher een traditionele lintbebouwing met water, riet en boerderijen. Deze sfeer van veel variatie in bebouwing en groen wordt verder uitgebreid richting de parallel gelegen Tweede Weverskade. Ook deze boerenlintweg loopt net als de oude Weverskade niet recht, maar is licht gebogen. Hierdoor is er nooit een open einde en altijd een verrassend gezichtspunt. Langs de oude Weverskade refereren de rijen wilgenbomen aan de oude polder. Aan de Tweede Weverskade is veel meer variatie in bomen en er staan veel hagen.

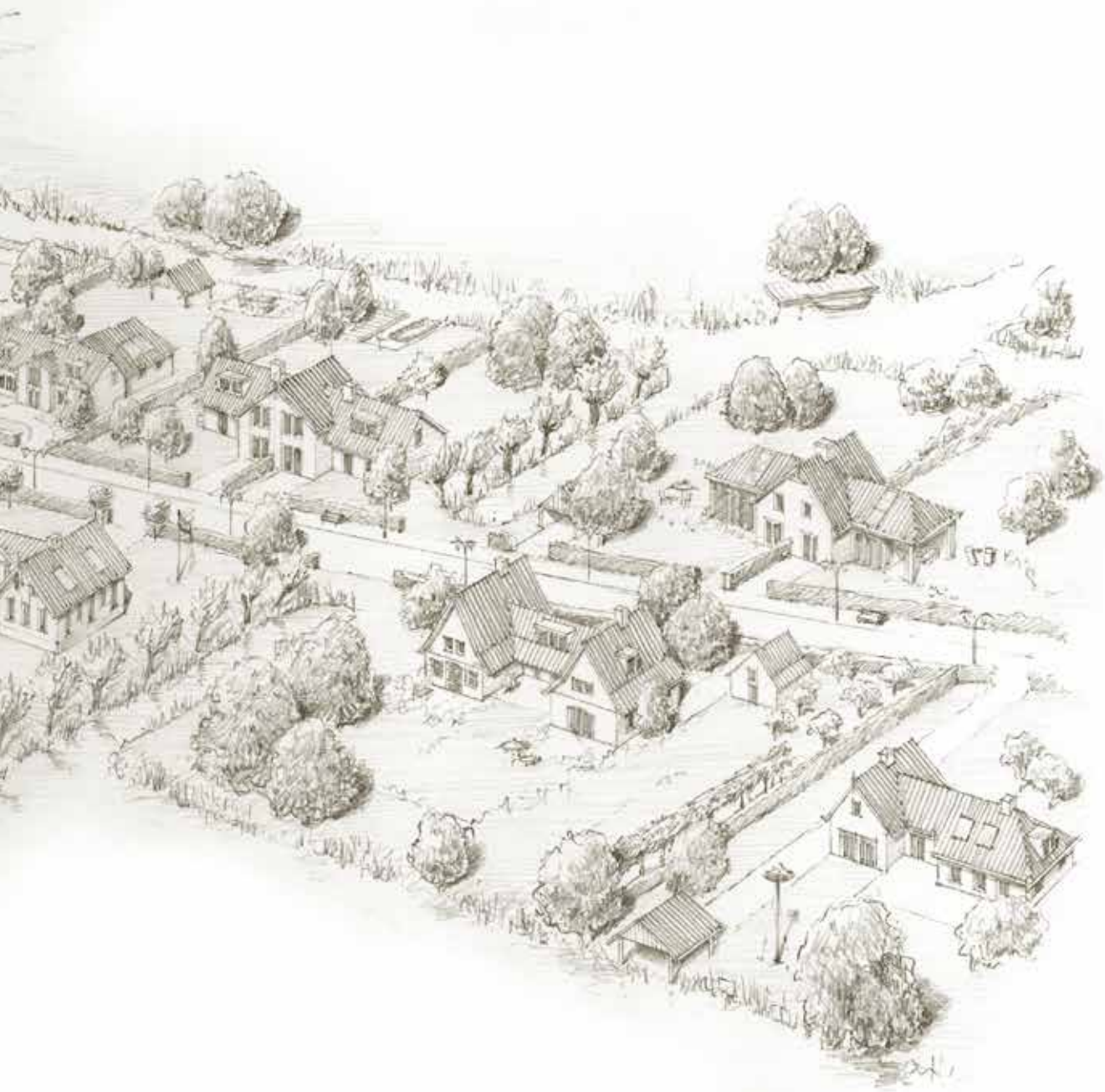
Rijk aan detail en variatie

De huizen in dit gebied zijn laag aangekapt; vaak begint het dak al bij de eerste verdieping. Ook verwijst de architectuur soms naar oude boerderijen en schuren. Er zijn vrijstaande huizen, twee-onder-een-kap huizen en huizen in een korte rij. De materialen zijn echt Hollands: bijvoorbeeld baksteen, hout en riet. De voorgevels zijn rijk gedetailleerd en hebben zorgvuldig vormgegeven voordeuren. Door te variëren met de rooilijnen en de oriëntatie op de kavel oogt het sfeervol en gezellig.

Het beeld lijkt niet strak geregisseerd, maar eerder zo gegroeid te zijn. De dikke hagen rond de huizen zorgen voor een overheersend groen karakter. De huizen staan, als het ware, in groene kamers. Een deel van de huizen grenst aan het water met hier en daar een steiger. Ook staan hier weer wilgen. Door de aanwezigheid van bijzondere aanbouwen en bijgebouwen, ontstaat veel variatie in dit gebied. Houten schuurtjes met een puntdak, serres, veranda's, patio's en dakkapellen. De kleuren en materialen zijn overwegend natuurlijk.

Rond de Weverskade

Schets van het gebied rond de Weverskade. Het groeit vanuit de traditionele lintbebouwing in een omgeving van water, riet en huizen met landelijke architectuur. De variatie in rooilijnen en de oriëntatie op de kavel maken dat het gebied sfeervol en organisch oogt.

Rond de Weverskade

De huizen staan als het ware in groene kamers van hagen, riet en wilgen. Bijgebouwen zorgen voor veel variatie. Kappen bestaan uit meerdere delen en de architectuur is landelijk en traditioneel.

Rond de Weverskade

Schets van een vrijstaande woning, laag aangekapt en rijk gedetailleerd. Hier is de gevel uitgevoerd met gepotdekselde planken. Zoek de verschillen met de schets op pagina 52/53!

Rond de Weverskade

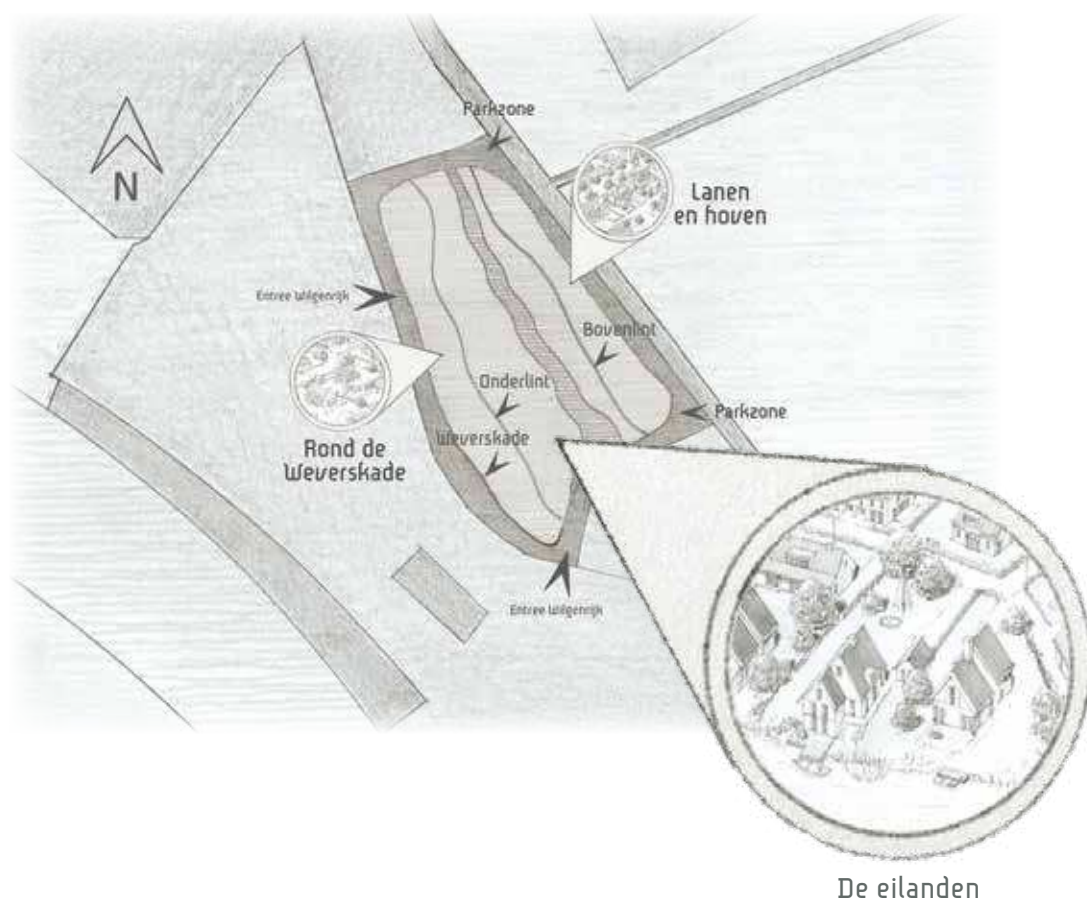
Hetzelfde huis is hier uitgevoerd met een gevel van baksteen gecombineerd met stucwerk.

De eilanden

DE EILANDEN

Direct achter de Tweede Weverskade gaat de omgeving geleidelijk over in een Hollands eilandenrijk. In dit overgangsgebied naar een meer eilandsfeer, tref je een smalle doorgaande weg. Het wat hoger gelegen smal lint refereert aan een dijkje in een waterrijk gebied. Aan beide kanten is water, er is mooie oeverbeplanting en er staat een rij wilgen. Aan dit lintdijkje zie je de eilanden liggen. Daarop liggen kleinschalige, rustige buurtjes; vaak doodlopend en omgeven door water en groen. De meeste hebben een eigen toegangsbrug die over het water kromt. De uitstraling van iedere toegang geeft al iets bloot van de sfeer of het thema dat je aantreft in de architectuur van het achterliggende eiland. Hierdoor ontstaat variatie tussen de eilanden en eenheid op de eilanden.

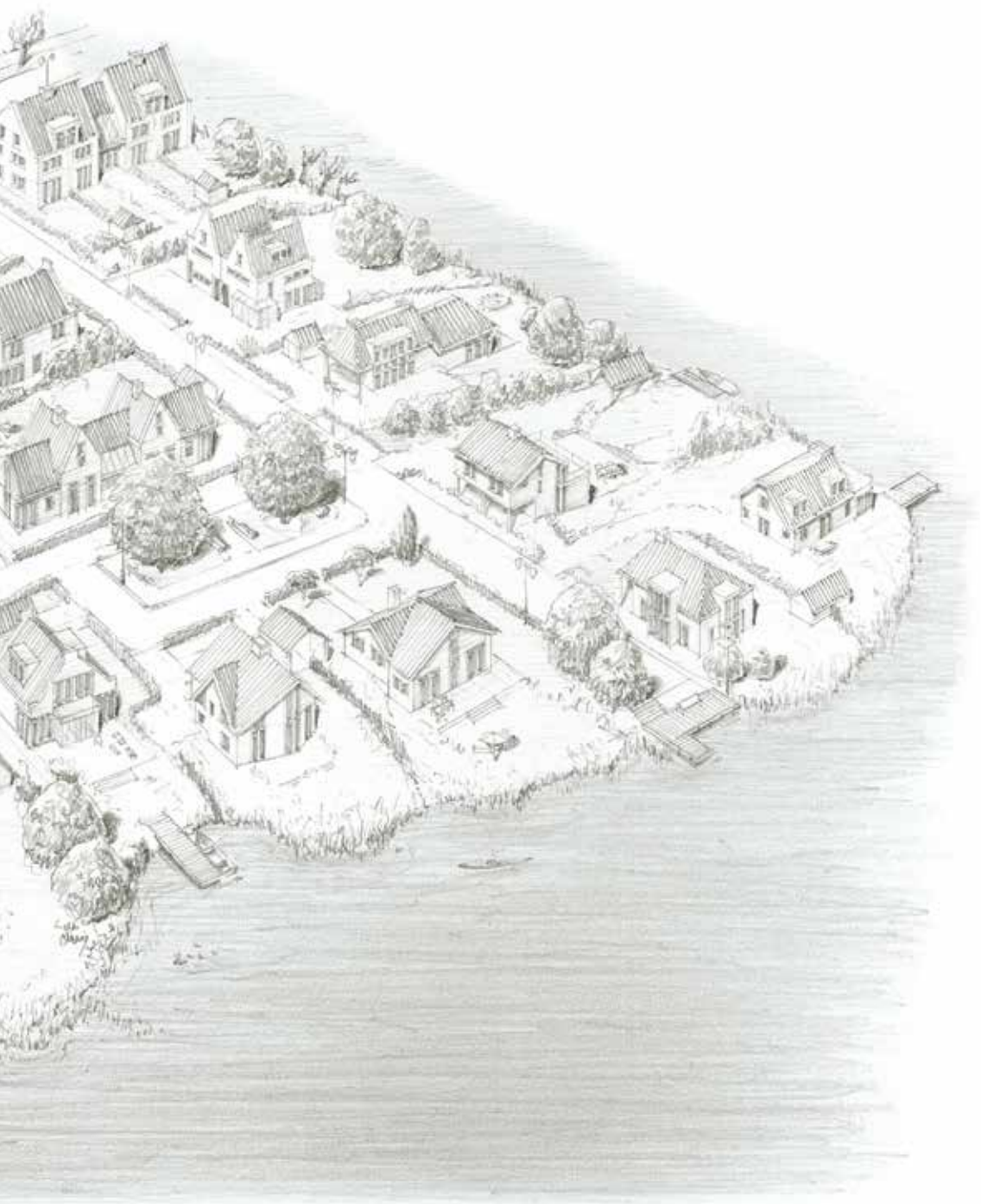
Open, licht én robuust

Omdat deze plekken omgeven zijn door water, zijn de huizen meer op de waterzijde gericht. De architectuur heeft, zeker aan de waterzijde, een open karakter. Anders dan in het overgangsgebied, grenzend aan de Tweede Weverskade, zijn de huizen hier iets hoger.

Vaker tref je twee lagen en een kap aan. Toch zijn ook de huizen met lager doorlopende kappen nog volop aanwezig. Huizen in een korte rij of cluster staan wat verder af van het water en kunnen hier en daar verrassend diep zijn. De kleuren zijn lichter, de materialen lichtvoetiger dan die in het gebied rond de Weverskade. Hier valt bijvoorbeeld op dat er ook andere gevelmaterialen worden gebruikt, zoals planken of andere betimmeringen. Het zijn materialen die veelvuldig voorkomen in een rustig Hollands landschap. Ook de daken zijn uitgevoerd in andere materialen dan alleen dakpannen. Bijvoorbeeld in riet of stalen dakplaten die refereren aan stoere schuren. De huizen verwijzen ook naar boerderijen, maar wel een hedendaagse interpretatie daarvan. De randen van de eilanden zijn open en vrij, zodat een zachte en natuurlijke overgang tussen tuinen en water wordt ervaren. Waar nodig vormen planten, bomen en struiken de scheidingen van de erven tussen de woningen. De scheidingen zijn dus groen en natuurlijk.

De eilanden

Schets van de eilanden. Aan de lintdijk liggen de entrees van kleinschalige rustige buurten omgeven door water en groen. Een eiland is een buurt op zichzelf, met een eigen entree en uitstraling.

De eilanden

De architectuur heeft, zeker aan de waterzijde, een open karakter. Hier is zichtbaar dat steigers niet breder zijn dan een derde van de breedte van de kavel. De huizen zijn twee lagen met een kap, maar je ziet hier ook huizen met een lagere, doorlopende kap.

De eilanden

Elk eiland heeft een eigen thema dat terugkomt in inrichting en architectuur. De eilanden hebben een eigen toegangsbrug die aansluit op dit thema.

De eilanden

De huizen zijn open en gemaakt van traditionele materialen. In dit geval uitgevoerd met gestucte gevels en een rieten dak. Zoek de verschillen met de schets op pagina 68/69!

De eilanden

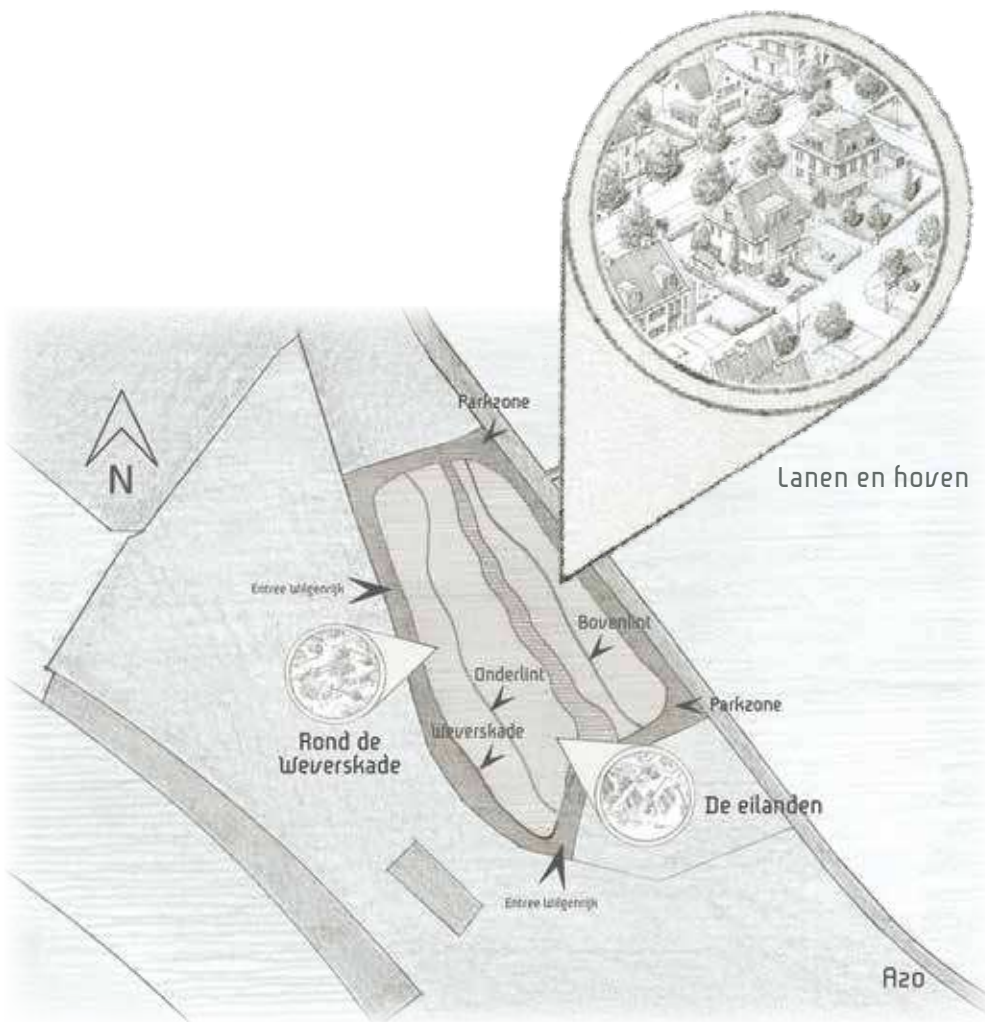
Hier is een zelfde huis uitgevoerd met bakstenen gevels, een schoorsteen met horizontale banden en een stalen dak.

Lanen en hoven

LANEN EN HOVEN

De sfeer in dit gebied is statig, en tegelijk intiem en dorps. Centraal staat een plechtige laan met grote bomen en met stevige bebouwing. Langs de brede laan is de architectuur wat statig, staan de gevels dicht op de straat en leiden trapjes naar de voordeuren. De begane gronden liggen beduidend hoger dan de straat en de plafonds zijn hier hoger dan gemiddeld. Stevige hekken en hagen geven de huizen extra cachet. Baksteen, robuuste kozijnen, luiken, veranda's, rijk versierde dakranden en fraaie dakpannen bepalen het karakter. Doordat de daken veelvuldig gedraaid liggen ten opzichte van elkaar, ontstaat een fraai schouwspel. Door de ruimte tussen de gebouwen komt bovendien het eigen karakter van de zijgevels goed tot zijn recht. Deze hebben dan ook net zo een rijke detaillering als de voorgevels. Alle huizen hebben een eigen karakter, stijl en kleurenpalet. De parkeerplaatsen voor deze huizen bevinden zich aan de achterzijde. Ook is er aan de laan ruimte voor grotere gebouwen die zes tot acht appartementen herbergen.

In de luwte

Ten zuiden van deze laan is het compact en gemoedelijk, met huizen gelegen aan open pleinen, hofjes en parken. De meeste huizen hebben twee woonlagen en onderscheiden zich door een rijke variatie aan voordeuren, robuust en met een luifel. Het zijn twee-onder-een-kap huizen of ze staan in korte rijen. Op de hoeken van straten hebben de huizen veranda's of serres. Tussen het groen van de hagen en struiken liggen mooi aangeklede parkeerplaatsen. Aan de zuidzijde van dit deel van Wilgenrijk is het grotere water en is er zicht op de eilanden. De randen aan de waterkant zijn verhard, zodat je er langs kunt wandelen.

Ten noorden van de laan ligt een groot, glooiend park dat in directe verbinding staat met kleine buurten en hoven. Hier is ruimte voor (speel)tuinen, sportvelden of een rosarium. De top van het park ligt tien meter hoger dan de straten in Wilgenrijk en dient tevens als wering voor het geluid van de Rijksweg. De huizen in dit gebied zijn veelal rijhuizen met groen voor en achter.

Lanen en hoven

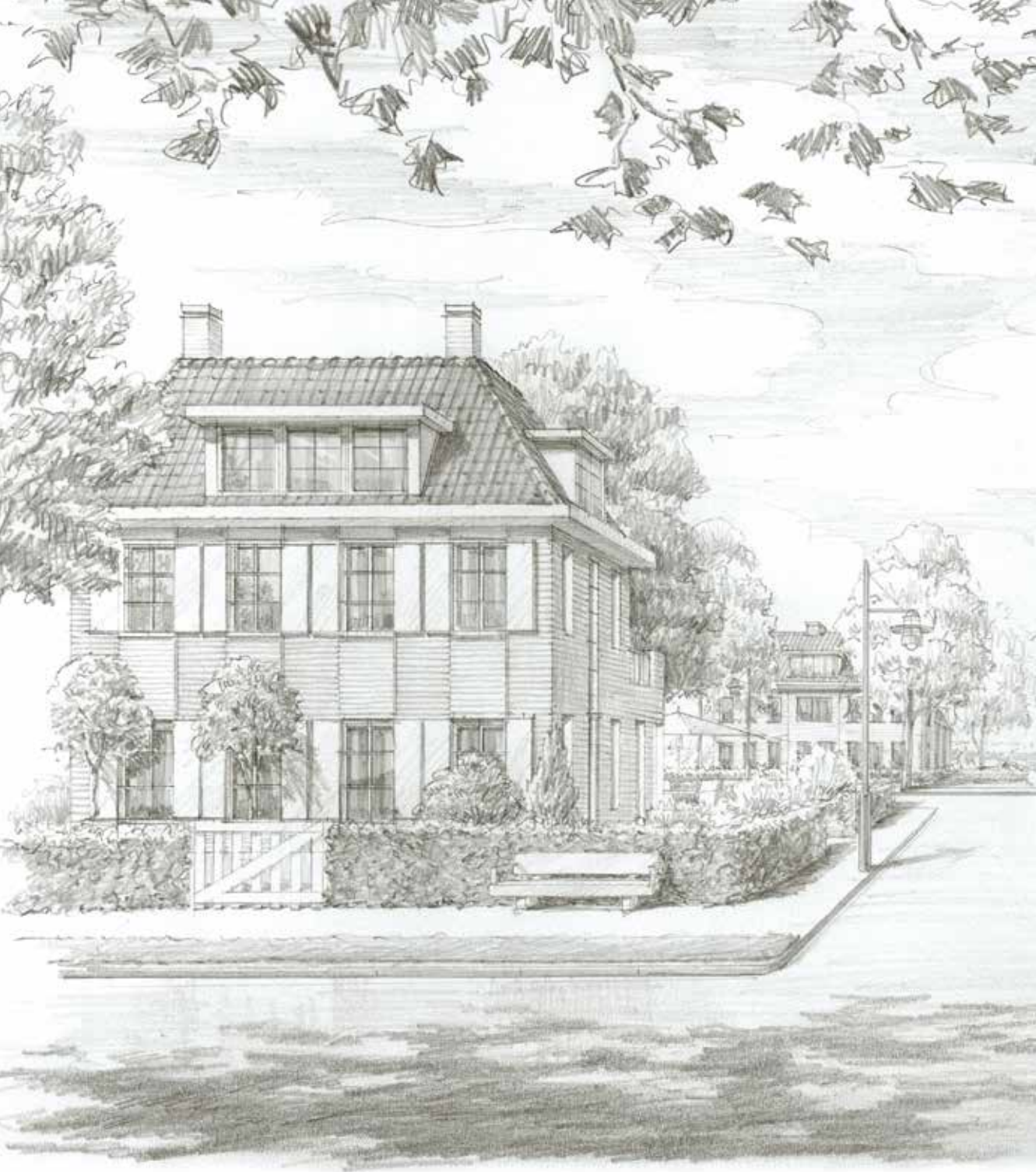
Schets van het gebied met lanen en hoven. Met pleinen, parken en aangrenzende tuinen. De huizen liggen gemoedelijk in hoven of staan langs de statige laan. Tussen het groen liggen parkeerplaatsen geclusterd.

Lanen en hoven

Langs de lanen is de architectuur statiger en staan de gevels dichter op de straat. De meeste huizen hebben twee woonlagen en een kap.

Lanen en hoven

Stevige hekken en hagen geven de huizen cachet. Aan de laan is ook ruimte voor grote huizen die zes tot acht appartementen herbergen.

Lanen en hoven

De huizen zijn hier uitgevoerd met metselwerk en deels gestucte gevels. Hierdoor zijn er duidelijke kleurverschillen. Op de hoeken van straten hebben huizen serres of veranda's. Zoek de verschillen met de schets op pagina 84/85!

Lanen en hoven

Dezelfde huizen zijn hier uitgevoerd in baksteen met een band in een afwijkende kleur.

Lanen en hoven

Ook komen laag aangekapte huizen voor in dit gebied, met overstekken die het huis extra uitstraling geven. Hier uitgevoerd met een licht gestucte gevel en plint als contrast. Zoek de verschillen met de schets op pagina 88/89!

Lanen en hoven

Schets van een zelfde huis met gemetselde bakstenen gevel.

Eenheid in een breed palet

De ontwerpprincipes en inspiratie voor Wilgenrijk

De Maassluise School kent een aantal leidende principes, die tezamen toegepast een vanzelfsprekende eenheid creëren. Tegelijkertijd verschillen de huizen wel degelijk van elkaar. Zo ontstaat een gebied waar mensen zich thuis voelen en prettig wonen en leven. De woorden echt, ontspannen, Hollands en mooi, die leidraad zijn voor Wilgenrijk, krijgen hiermee invulling. Belangrijker nog is dat de principes en voorbeelden werken als een bron van inspiratie.

In dit deel van het stijlboek wordt uitgelegd welke principes er zijn en welke inspirerende voorbeelden hieruit voortkomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de huizen zelf en de gebieden rond elk huis: de tuinen, de positie op de kavel, de erfafscheidingen en de verbinding met de openbare ruimte. Tot slot volgen de principes die gelden voor buurten. Ze zijn leidraad voor mensen die met elkaar een buurtje ontwikkelen of voor bouwers en projectontwikkelaars die dat willen doen.

ARCHITECTUUR: de huizen

1. NIEUW-HOLLANDSE HUIZEN

Goede architectuur wortelt in het verleden én is toekomstbestendig. De Maassluise School gaat uit van een hedendaagse interpretatie van traditionele architectuur. Een huis ziet er uit als een huis, een schuur als een schuur, een dak als een dak. Vorm en functie hebben een directe relatie met elkaar én het is kraakhelder dat het om Nieuw-Hollandse huizen gaat.

Principe: Een huis ziet eruit als een huis, heeft één dominante gevel en een schuin dak.

Inspiratie: Schoorstenen, luiken.

2. UNIEKE HUIZEN

Elk huis in Wilgenrijk is net even anders en heeft daarmee een uniek, individueel karakter. Door deze nuances staan er nooit twee identieke huizen naast elkaar. Het onderscheid ontstaat door een combinatie van elementen: een draaiing ten opzichte van andere huizen, variërende vloer- en nokhoogtes, verschillende dakvlakken, materialen en kleurgebruik.

Principe: Elk huis toont anders.

Inspiratie: Wonen aan een boerenhof, een dorpsplein of in een ensemble van woningen. Gevarieerde lintbebouwing, verspringende rooilijnen in een straat.

3. ECHTE MATERIALEN

Een huis voelt authentiek doordat het gebouwd is met echte, robuuste en vaak traditionele materialen. De toepassing kan vernieuwend zijn, maar in de basis wordt gebouwd met typisch Hollandse dakpannen, baksteen, stucwerk en (duurzaam) hout. De materialen zijn uitnodigend, stralen warmte uit en bieden beschutting in het Hollandse klimaat.

Principe: Echte materialen.

Inspiratie: Houten draagconstructies, kozijnen, natuursteen, gebakken dakpannen, handvorm baksteen, stucwerk, houten betimmeringen, zink, koper en lood.

4. TERUGKEER VAN HOLLANDSE VERSIERINGEN

In Wilgenrijk keren typisch Hollandse versieringen aan de gevels terug. Het geheel straalt daardoor variatie en rijkdom in detail uit. Huizen laten zich, daar waar ze aan de openbare weg grenzen, van hun beste kant zien. Een huis heeft naast een versierde gevel een aantal ondergeschikte en meer sobere gevels om zo overdaad te voorkomen. Uitzonderingen zijn huizen die met meerdere gevels aan openbaar gebied grenzen.

Principe: Elk huis kent een aantal versieringen en heeft tenminste

een onderscheidende gevelsteen, bijvoorbeeld 'de eerste steen'. Het metselwerk is rijk gedetailleerd.

Inspiratie: Rollaag, kraal, windveer, sluitstenen, kopgevel met dwarskap, portaal, glas-in-lood, pronkgevel.

5. FRAAI DAKENLANDSCHAP

Vanaf de dijk en het hoge talud aan het park toont Wilgenrijk zich als een dakenlandschap in een groene omgeving. Alle woningen hebben een schuin dak, veelal met een overstek en traditionele dakgoten en regenpijpen. Voor de dakbedekking bestaat de keuze uit verschillende matte materialen, zoals dakpannen, riet of mat staal.

Principe: Schuine daken staan in een hoek tussen 30 en 70 graden, meerdere dakvlakken. Daken zijn bedekt met matte of geëngobeerde dakpannen, riet, staal of zink. Goten zijn mast- of bakgoten, rond of vierkant en regenpijpen zijn van staal, zink of koper, geen pvc.

Inspiratie: Overstek, windveren in combinatie met zinken verholten goten, makelaar, houten betimmeringen, klossen.

6. GOED BINNENKOMEN

De huizen van Wilgenrijk hebben een prettige, herkenbare entree, mooi en comfortabel. Er is goede verlichting bij het pad, de deur en het pad zijn vanaf de straat zichtbaar. Ook hebben de huizen buitenverlichting bij de entree van het huis. Als je aanbelt sta je als het regent altijd droog onder een deurluifel of portaal.

Principe: Elk huis heeft een herkenbare entree met goede verlichting, een deurluifel of portaal en een Wilgenrijk huisnummerbordje.

Inspiratie: Deuren met bovenlicht, geïntegreerde lantaarn bij brievenbus, naamgeving van huizen.

7. HERKENBARE KLEUREN GEVEN RUST

In Wilgenrijk beleef je een specifiek kleurenpalet. De kleuren passen bij deze plek; het gebied zelf is er de inspiratiebron voor. De kleuren van het palet zijn te herleiden tot de bestaande en oorspronkelijke bebouwing, zoals schuren en boerderijen in de omgeving. De kleuren versterken de Nieuw-Hollandse uitstraling. Voor elk van de drie gebieden, de Weverskade, het waterrijke eilandengebied en het statige deel met de lanen en hoven, verschilt het kleurenpalet qua nuances.

Principe: Elk huis is uitgevoerd met kleuren uit het speciale kleurenpalet van Wilgenrijk.

Inspiratie: Natuurlijke kleuren, historische kleuren.

8. ONTSPANNEN BUITENRUIMTE

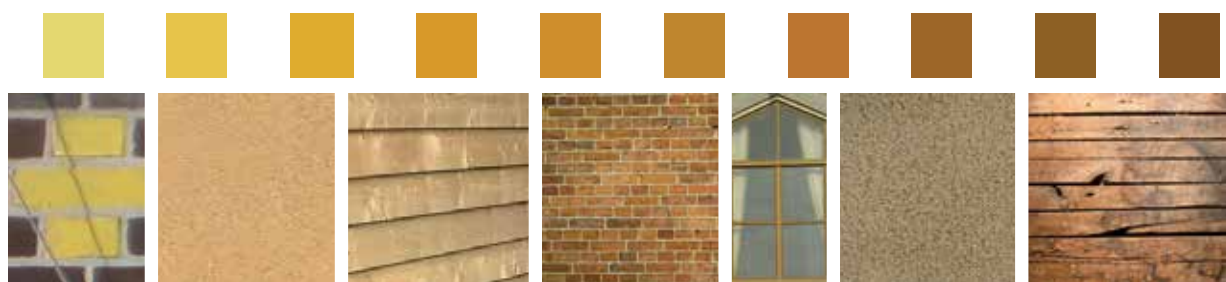
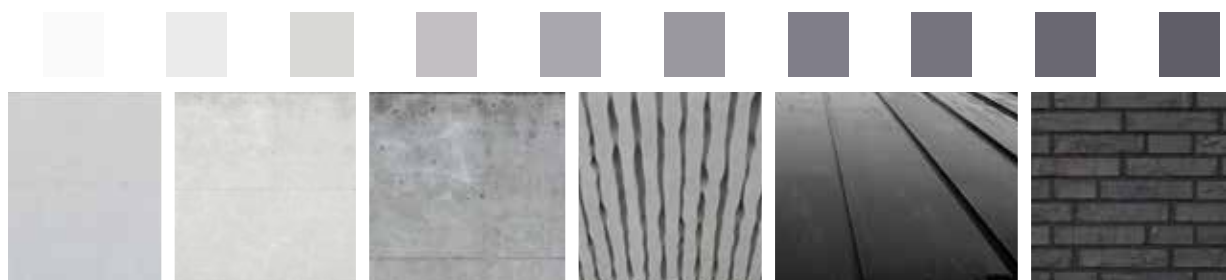
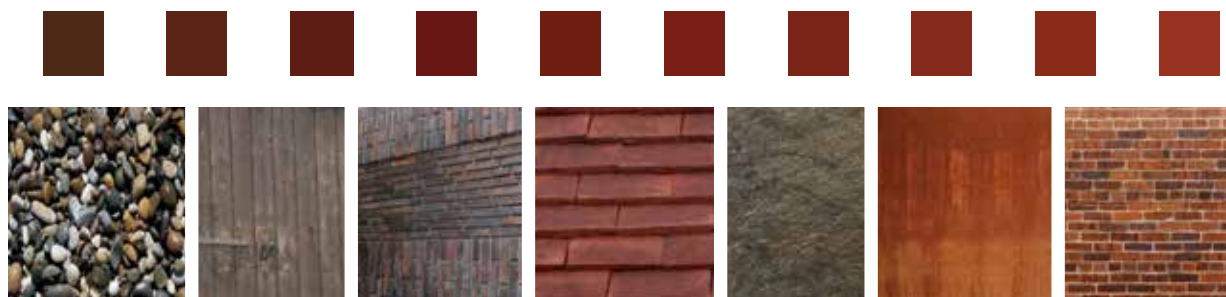
Wonen in Wilgenrijk roept een ontspannen en prettig gevoel op. De buitenruimte speelt daarin een belangrijke rol; het is een extra woonplek. Steigers en brede terrassen zijn, samen met balkons, verlengstukken van woonkamers. Riant en zorgvuldig vormgegeven buitenruimtes zijn een essentieel en beeldbepalend element in Wilgenrijk.

Principe: Buitenruimte is een verlengstuk van het huis.

Inspiratie: Steiger, breed terras, balkon, veranda.

EENHEID IN EEN BREED PALET

SPECTRUM BRUIN - ROOD - LICHTROOD

Gevel & dak:

Baksteen, riet, hout, dakpannen, keim

Detail:

Siersteen, kozijnen, overig houtwerk

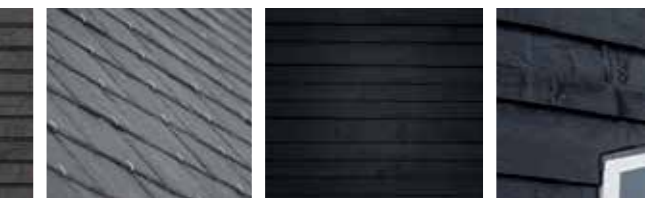
SPECTRUM WIT - GRIJS - GRIJSBLAUW - ZWART

Gevel & dak:

stuc, keim, (bak-)steen, potdeksel, twijgen, natuursteen, lei

Detail:

Siersteen, kozijnen, overig houtwerk

SPECTRUM GEEL - OKER - BRUIN

Gevel & dak:

Baksteen bv. IJsselsteen, (gepotdekseld) hout, riet, leem

Detail:

Siersteen, kozijnen, overig houtwerk

SPECTRUM GROEN - BLAUW

Gevel :

(gepotdekseld) hout (geverfd)

Detail:

Siersteen, gietijzer, kozijnen, overig houtwerk

KAVELINRICHTING: rond het huis

9. LOSSE VORMEN

Wilgenrijk heeft een losse bebouwingsstructuur waarin grotere hoofdgebouwen, zoals huizen, en kleinere bijgebouwen, zoals een schuurtje, garage of kas, elkaar afwisselen. Gebouwen kunnen in een later stadium worden toegevoegd en door een gelede dakvorm of T-vormige kap losjes met elkaar verbonden zijn. De kleine bouwvolumes kunnen van een ander materiaal zijn gemaakt om het onderscheid met grotere volumes te accentueren. Eenvoudige draagconstructies mogen zichtbaar zijn.

Principe: Verschillende volumes zijn als zodanig herkenbaar, bijvoorbeeld door een andere dakhelling, verschillende materialen of een andere kleur. Bijgebouwen staan zoveel mogelijk los van het hoofdvolume. Losse bijgebouwen en alle garages zijn voorzien van schuine daken.

Inspiratie: Schuurtje, garage, kas, serre, open draagconstructie.

10. NATUURLIJKE ERFAFSCHIEDING, HUIZEN IN GROENE KAMERS

In een groene woonomgeving als Wilgenrijk vloeien privaat en openbaar gebied harmonieus in elkaar over. De overgangen tussen kavels en tussen kavel en openbare ruimte

kenmerken zich door het gebruik van hagen, struiken en bomen. De huizen staan daardoor in groene kamers. Variatie in hoogte en soorten draagt nog verder bij aan de levendigheid van deze groene kamers. De opritten naar de huizen zijn onderbrekingen in deze groene gebieden. Ook het toepassen van half-verharding, zoals grind op de eigen kavel, versterkt het landelijke beeld. De oprit kan voorzien zijn van een kenmerkend element, zoals een hekwerk met daarin geïntegreerd een brievenbus en verlichting. Wilgenrijk plaatst bomen in de openbare ruimte, bewoners plaatsen bomen op de eigen kavel. Huizen met een voortuin krijgen een Wilgenrijk-boom. Tuinontwerpen versterken nog eens de groene kamers en zorgen voor een mooi harmonisch samenspel met de openbare ruimte.

Principe: Groene erfafscheidingen zijn aan de voorzijde maximaal 120 cm hoog en aan de zij- en achterzijde maximaal 200 cm hoog. De inrit is bij een kavelbreedte tot 12 meter maximaal 3 meter; bij bredere kavels maximaal een kwart van de kavelbreedte.

Inspiratie: Groenblijvende of bladhoudende boerenhaag, beukenhaag, struikgewas als schietwilg en meidoorn. Poort in de heg bij entree of oprit. Grastegels, grind of halfverharding voor oprit.

11. RUIMTE VOOR DIEREN

In Wilgenrijk is ruimte voor kleine wilde dieren die van nature aanwezig zijn in het lokale landschap. Egels, eenden, zwanen, merels en mussen. Door het aanleggen van broed- en schuilplaatsen in tuinen worden dieren ook uitgenodigd in het woongebied. Bijvoorbeeld met nestkasten voor gierzwaluwen, hagen voor egels, nestplatforms voor ooievaars of voederhuisjes. De aanwezigheid van de fauna ondersteunt het groene karakter van Wilgenrijk.

Principe: In elke tuin zijn specifieke voorzieningen om de aanwezigheid van kleine, wilde dieren te stimuleren.

Inspiratie: Nestkasten, voederhuisjes, vijvers, poeltjes, bloemrijke bermen, vruchtdragend groen, vegetatiedaken, groene gevels.

12. ZACHTE OEVERS

In Wilgenrijk zijn de oevers belangrijk voor de uitstraling. Zachte, aflopende oevers van tuinen zijn beplant met inheemse gewassen zoals riet en lisdodde. Steigers en andere harde oeverelementen zijn gemaakt van natuurlijke materialen en staan qua afmetingen in verhouding tot de bebouwing.

Principe: Maximaal een derde van de kavelbreedte is steiger of harde kadewand; de rest is natuurlijke oever. Een talud heeft een helling van 1:3 of flauwer. Steigers zijn van hout.

Inspiratie: Afwisseling in kleur en bloeiperiode, rietkragen, Weverskade.

STEDENBOUW: de buurten

13. GROEN DOMINANT

Wilgenrijk heeft een groene uitstraling. Dit wordt vooral bereikt door privé en openbaar gebied samenhangend te maken. De openbare ruimte laat zo veel mogelijk ruimte voor struiken, gras en bomen. In de buurtjes wordt gebruik gemaakt van natuurlijke klinkerbestrating en halfverhardingen. Parkeerplaatsen voor bewoners (indien niet op eigen terrein) en bezoekers worden geclusterd en omzoomd met groen. Informele ontmoetingsplekken, zoals bankjes en bruggen, bieden doorzichten langs of tussen de gebouwen door. De openbare ruimte helpt mee om openheid en privacy goed in balans te brengen.

Principe: Doorzichten tussen of langs bebouwing naar achterliggende natuur, water of tuinen.

Overgangen tussen privéterrein en openbare ruimte zorgvuldig vormgeven met bomen, heggen, water, riet, hagen en gras. Parkeren - indien niet op eigen terrein - clusteren en omzomen met groen.

Inspiratie: Veel groen, voorkomen van grote bestratingsvlakken, hagen en bomen ook voor privacy inzetten.

14. BUURTJES IN MENSELIJKE MAAT

De ontwerpgrootte voor een buurt is niet groter dan zo'n twintig huizen. Een buurtje dat klein en overzichtelijk is, leidt gemakkelijk tot onderling contact en biedt alle mogelijkheden om collectieve voorzieningen te realiseren. Binnen

STEDENBOUW: de buurten

het buurtje is het autoverkeer tot een minimum beperkt. Dit kan worden opgelost door een gemeenschappelijke parkeerschuur, parkeerplaats of een duidelijke scheiding tussen lopen en rijden. Voorzieningen als verlichting, huisvuil en nutsvoorzieningen worden gezamenlijk opgelost.

Principe: Buurten zijn niet groter dan ongeveer twintig huizen en bevatten collectieve oplossingen voor verlichting, parkeren voor bezoekers, huisvuil en nutsvoorzieningen.

Inspiratie: Parkeerschuur, goed vormgegeven plek voor (gescheiden) afval.

15. HERKENBARE BUURTJES EN SAMENLEVEN

Elke buurt in Wilgenrijk heeft een leidend thema, passend binnen de Maassluise School, dat zichtbaar is in de verkaveling, straatprofielen, bouwvolumes en kleuren. Dit zorgt voor een herkenbare identiteit van elke buurt. In Wilgenrijk zijn zo evenveel thema's als er buurten zijn. Het thema gaat niet alleen over het aanzien, maar betreft ook het feitelijke wonen en gebruik van de omgeving. Zo is het mogelijk om wensen van individuele bewoners te vertalen naar een gezamenlijke voorziening. Gedacht kan

worden aan kinderopvang, een multifunctioneel sportveld, een gemeenschapsruimte of buurthuis, een kas of een moestuin. Een gemeenschappelijke (buiten)ruimte voor informele ontmoetingen en spelen is essentieel op buurtniveau. Het gaat dus om het stimuleren van een gemeenschapsgevoel zonder ingewikkelde verplichtingen. Het uiteindelijke doel is zo prettig mogelijk samen leven.

Principe: Een buurt kent een thema met één dominant principe of element. Het thema is zichtbaar in het gebruik en de inzet van ten minste een gemeenschappelijke (buiten) ruimte.

Inspiratie: Wonen rond of bij een gemeenschappelijke tuin, erf, kas, moestuin, speelplek, steiger, fietsenstalling, opbergschuur voor speelgoed en tuinmateriaal.

16. HOOGTEVERSCHILLEN INZETTEN

Wilgenrijk heeft natuurlijke en kunstmatig aangelegde hoogteverschillen, zoals dijkes, terpen, glooiingen en licht oplopende hellingen. Deze hoogteaccenten versterken zowel de woonbeleving als de uitstraling en identiteit van een kavel. Een woning op een terp of met een verhoogd vloerpeil van ongeveer een halve meter geeft

privacy en een mooi uitzicht op de omgeving. De lagere, natte en semi-natte gebieden met bijpassende begroeiing, vergroten de beleving en bereikbaarheid van het water.

Principe: Maak gebruik van hoogteverschillen.

Inspiratie: Bouwkundig: Terpwooning, trapje bij de voordeur, opkamer, kelder, souterrain.

17. BALANS IN ELKE BUURT

In Wilgenrijk is sprake van een spel tussen eenheid en verscheidenheid, tussen orde en variatie, ook per buurt. Als het gaat om het aanzien van een buurt, spelen drie elementen een hoofdrol: de vorm van het volume, het kleurgebruik en de gebruikte materialen. Door in de buurt één van de elementen leidend te laten zijn, ontstaat er visuele rust. De twee andere elementen kunnen vervolgens variëren en voor samenhang zorgen. Dit kan bijvoorbeeld de vorm van de kap, het kleurgebruik of metselwerk zijn. Het gekozen element moet wel duidelijk een onderscheidend karakter hebben en als een goede kapstok kunnen fungeren. Juist op ondergeschikte details kunnen de huizen individueel veel verschillen.

Principe: Eén van de variabelen volume, kleur- en materiaalgebruik is leidend. En die leidende variabele is duidelijk onderscheidend.

Inspiratie: Een buurt met één kleur uit het kleurenpalet, of bijvoorbeeld juist allemaal een rieten dak, of allemaal met bakstenen gevels, of allemaal kleinere huizen, of een mandelige tuin met veel collectieve faciliteiten, of veranda's en patio's.

18. THUISKOMEN IN JE BUURT

Thuiskomen in Wilgenrijk begint niet bij de voordeur, maar al veel eerder. Zodra je Wilgenrijk binnenkomt is voelbaar dat het thuis is. Alles, van straten tot het groen, straalt goed wonen uit. Dichter bij het eigen buurtje, markeert een brug of een andersoortige entree de buurt zelf. De entree van een buurt is een belangrijke herkenningsfactor voor bewoners en hun bezoek. De entree kondigt het karakter van de achterliggende buurt aan, bijvoorbeeld door verlichting, een bruggetje, een naamaanduiding of toegangspoort. Deze entree is onderscheidend ten opzichte van andere en geeft duidelijk aan wat het thema voor de achterliggende buurt is. Bij het huis aangekomen kan een brievenbus, voordeur, luifel of erfafscheiding dit gevoel nog verder versterken.

Principe: Elke buurt heeft een duidelijke markering van de entree. De entree staat in directe relatie tot het buurtthema.

Inspiratie: Poort, verlichting, entreebord, hagen, houten hekken, rozenboog, groene poort, buurtbrug.

De details maken het verschil

'The devil is in the detail', is een gevleugeld gezegde onder architecten. In deze ruim honderd schetsen wordt duidelijk welke details er bij de Maassluise School toe doen. Letterlijk overnemen mág, maar de principes en voorbeelden zijn vooral bedoeld als een bron van inspiratie.

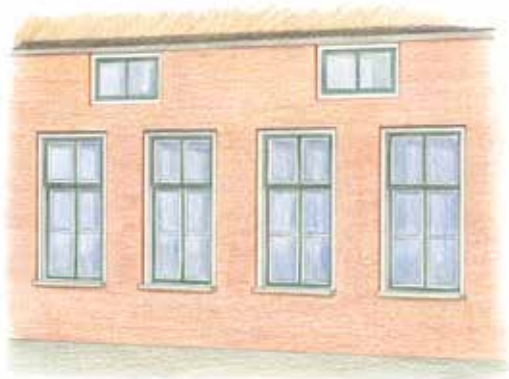

Ramen

Repeterende ramen, gebruik van kleur, sierstenen, luiken en rollagen geven een huis en gevel identiteit en een eigen gezicht.

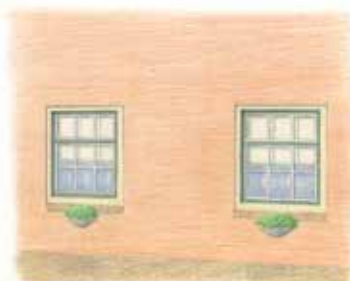
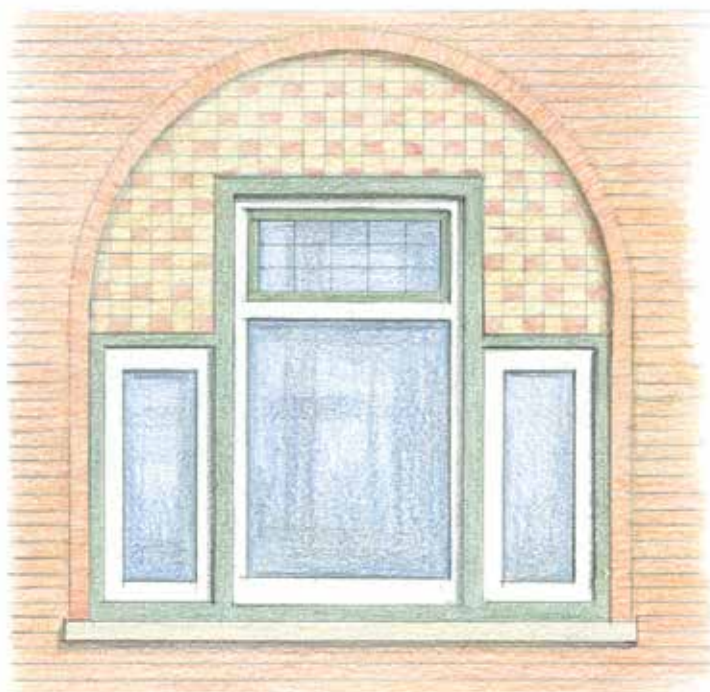
REPETITIE

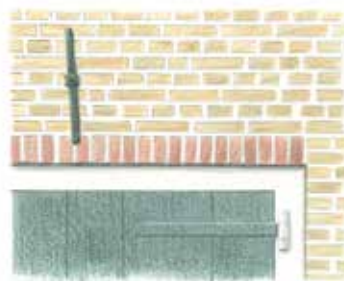
FAMILIE

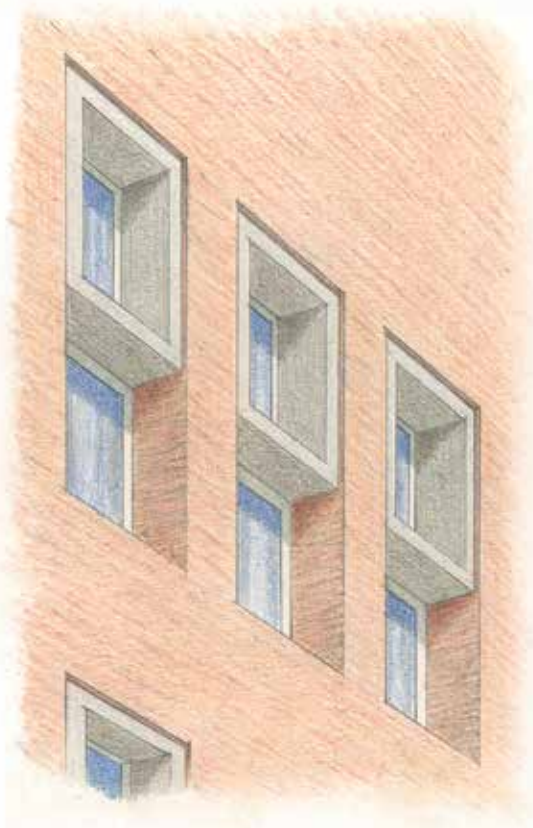
KLEUR

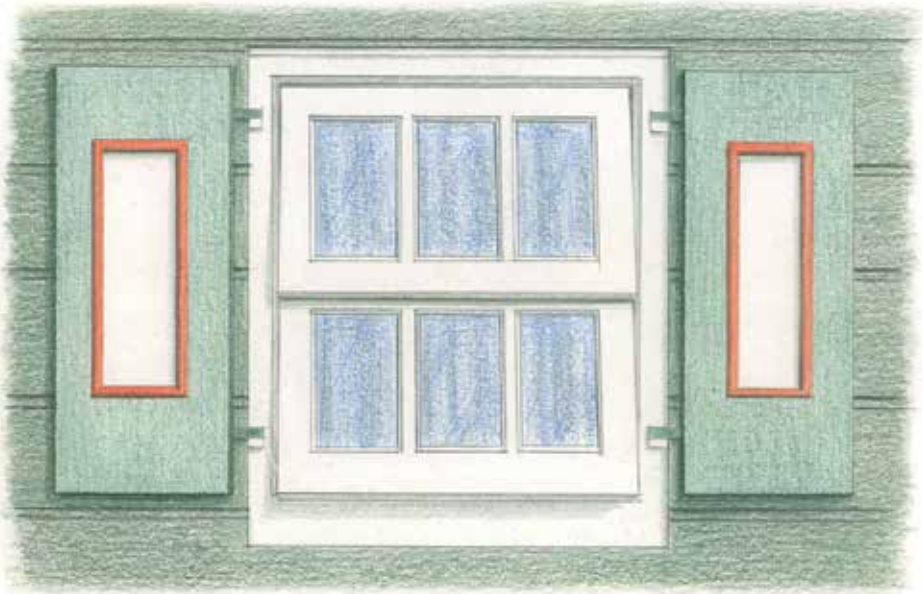
ROLLAAG

PLASTIEK

LUIKEN SIERSTENEN

Deuren

Ontwerp en kleur van deur, bovenlicht en kader markeren de entree van een huis.

KADER

BOVENLICHT

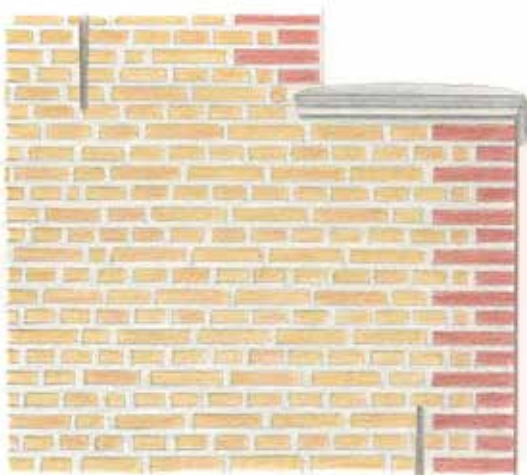

ONTWERP

Baksteen

Dankzij variatie in kleur en structuur van bakstenen onderscheiden opeenvolgende gevels in een straat zich op natuurlijke wijze van hun buurhuizen.

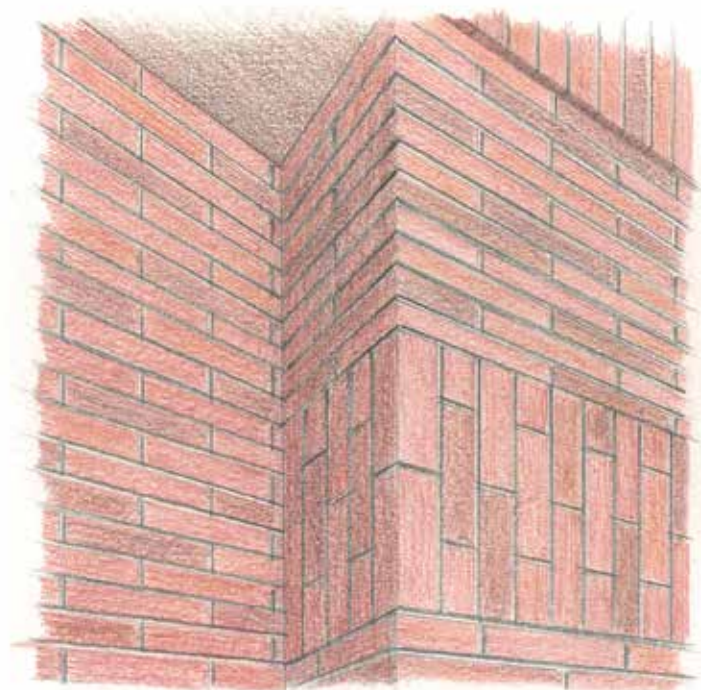
KLEUREN

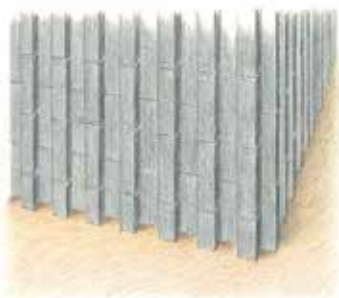
VERBANDEN

PLASTIEK

PLINT

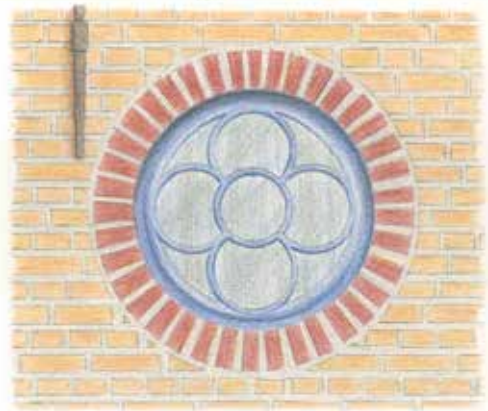
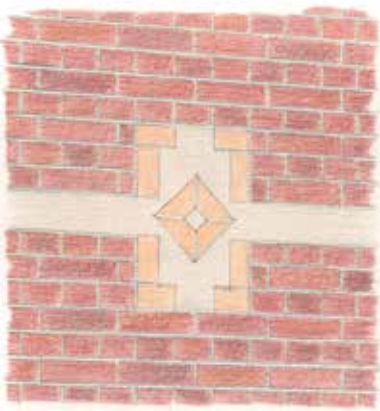

Baksteen sierstenen

Het gebruik van ornamenten en sierstenen geven een huis en een gevel persoonlijkheid.

ORNAMENTEN

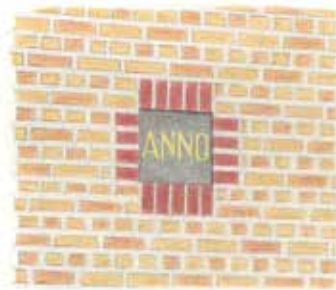
KLEUR DIEPTE

MARKERING DEUR-RAAM

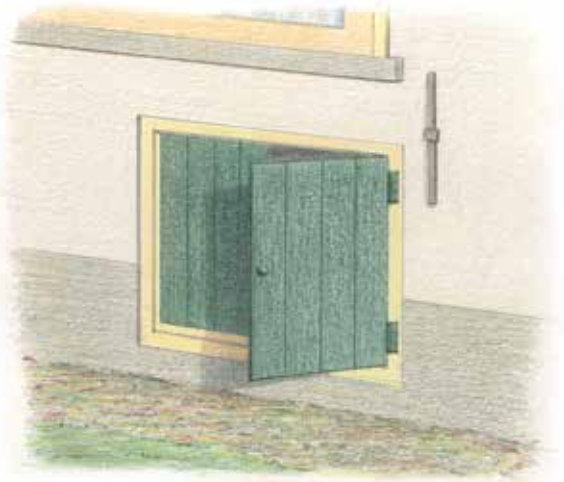
MARKERING SIERSTEEN

Stuc en keim

De natuurlijke uitstraling van een gestucte gevel, al dan niet in combinatie met baksteen, geven een huis een eigen karakter.

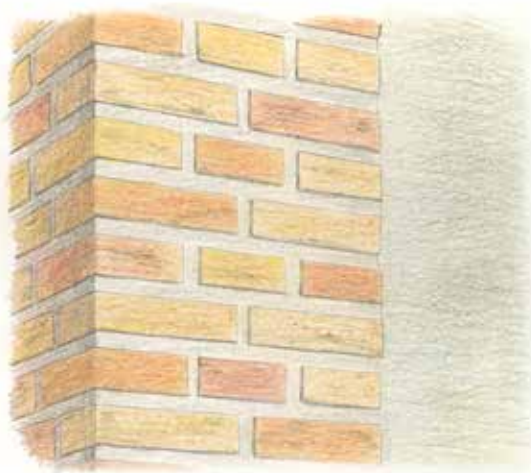
KLEURVLAK

PLINT

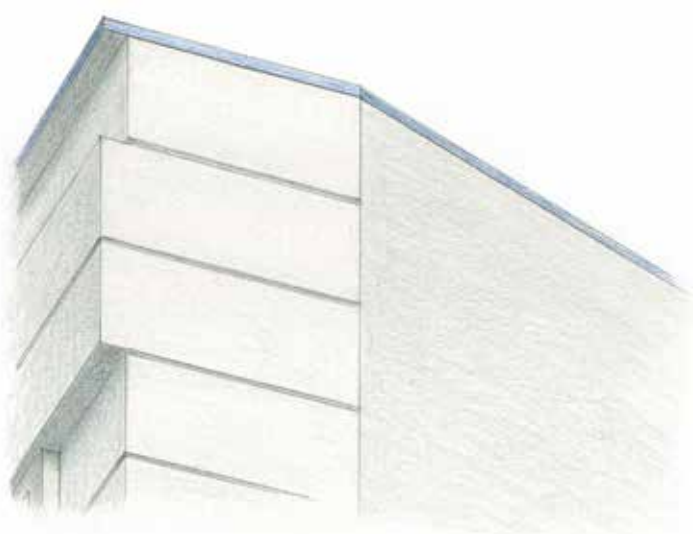
OVERGANG

PLASTIEK

HOEK DOMINANTIE

Potdeksel

Moderne of klassieke architectuur: potdekselpanelen geven een huis een warme en landelijke uitstraling

KLEUR

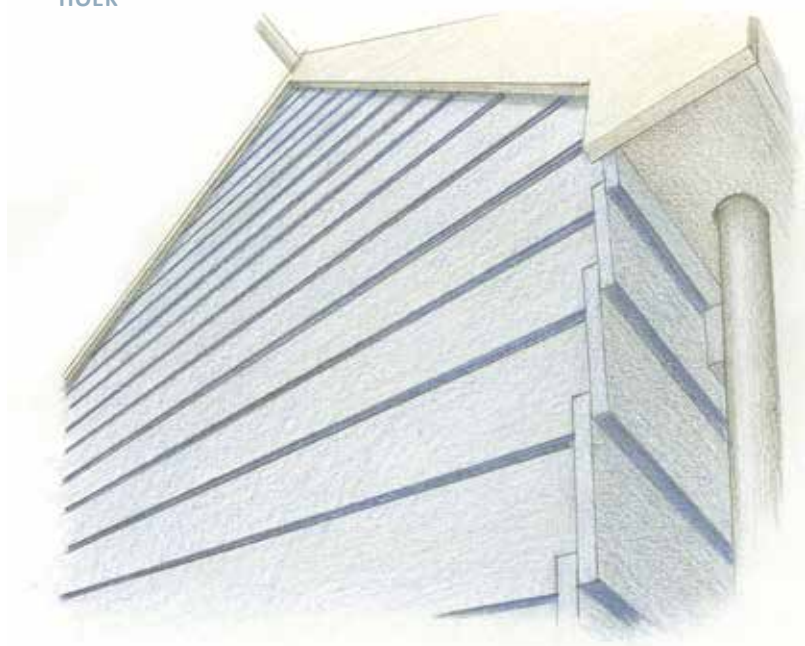
DAKDETAIL

RAAMOPENING

HOEK

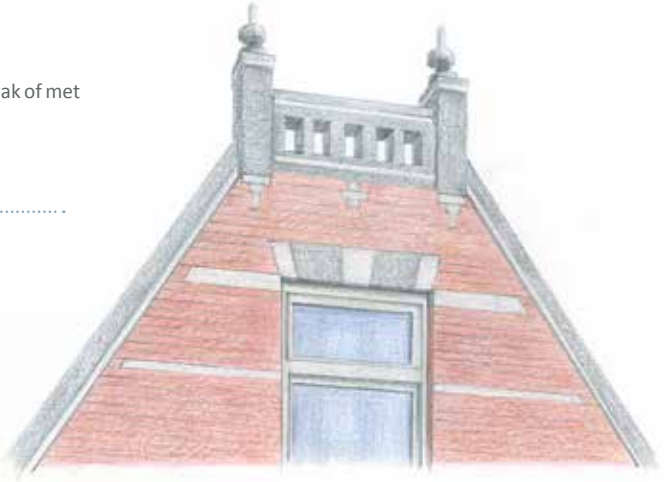
PLINT

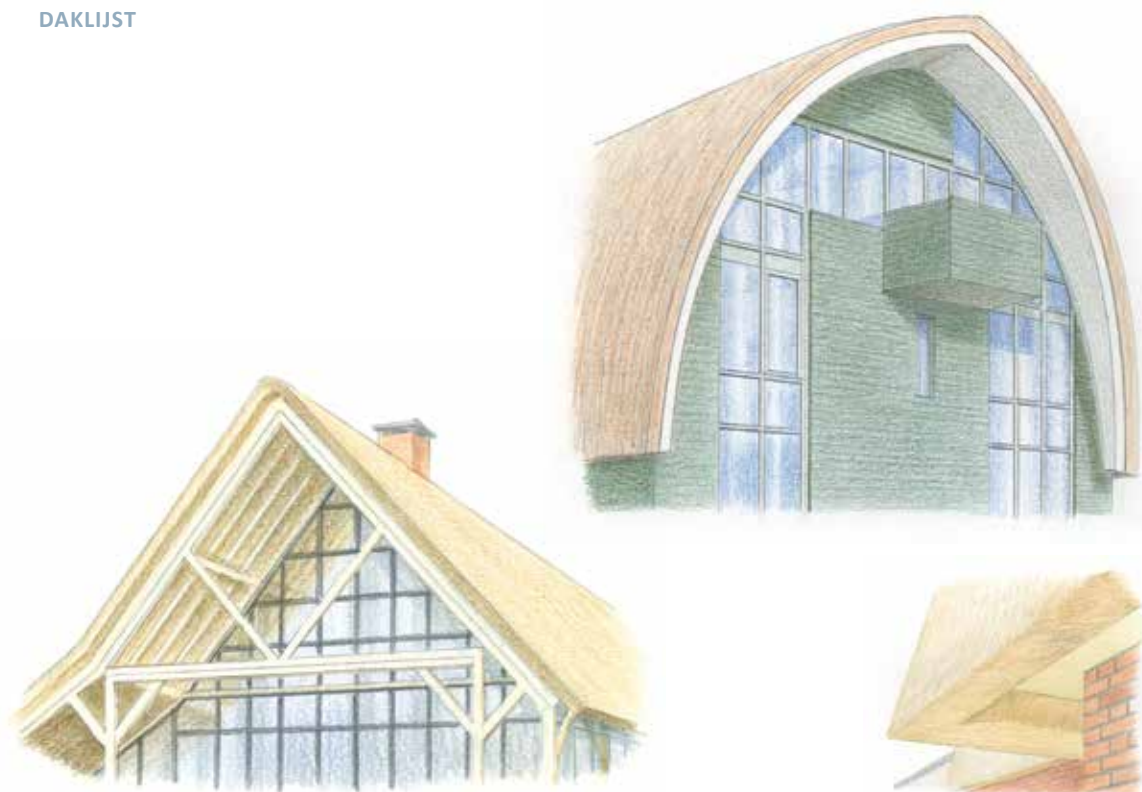
Dak

Statig, landelijk of modern, repeterend, schuin, egaal vlak of met dakkapel: een dak beschermt haar bewoners tegen de elementen en geeft een huis sfeer en allure.

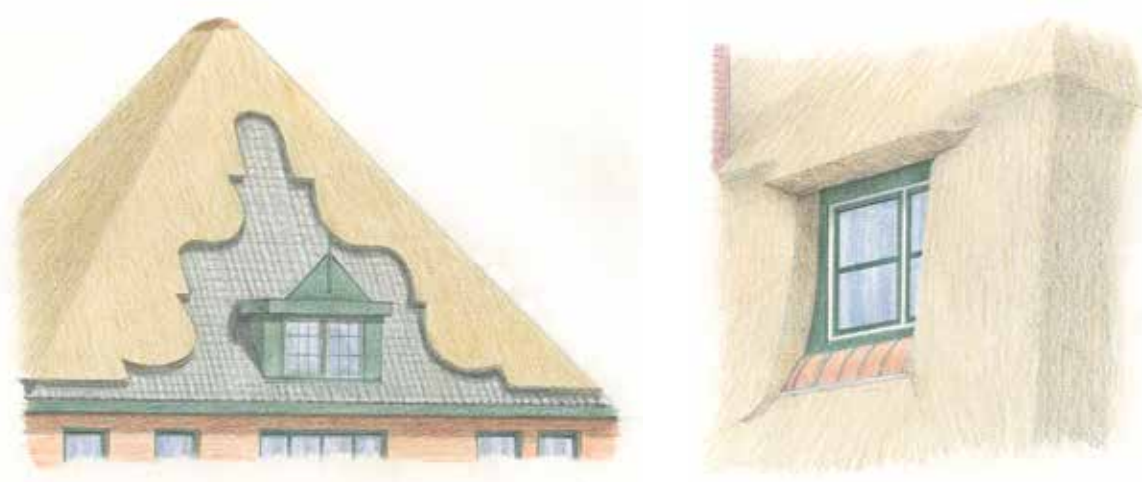
ENSEMBLES

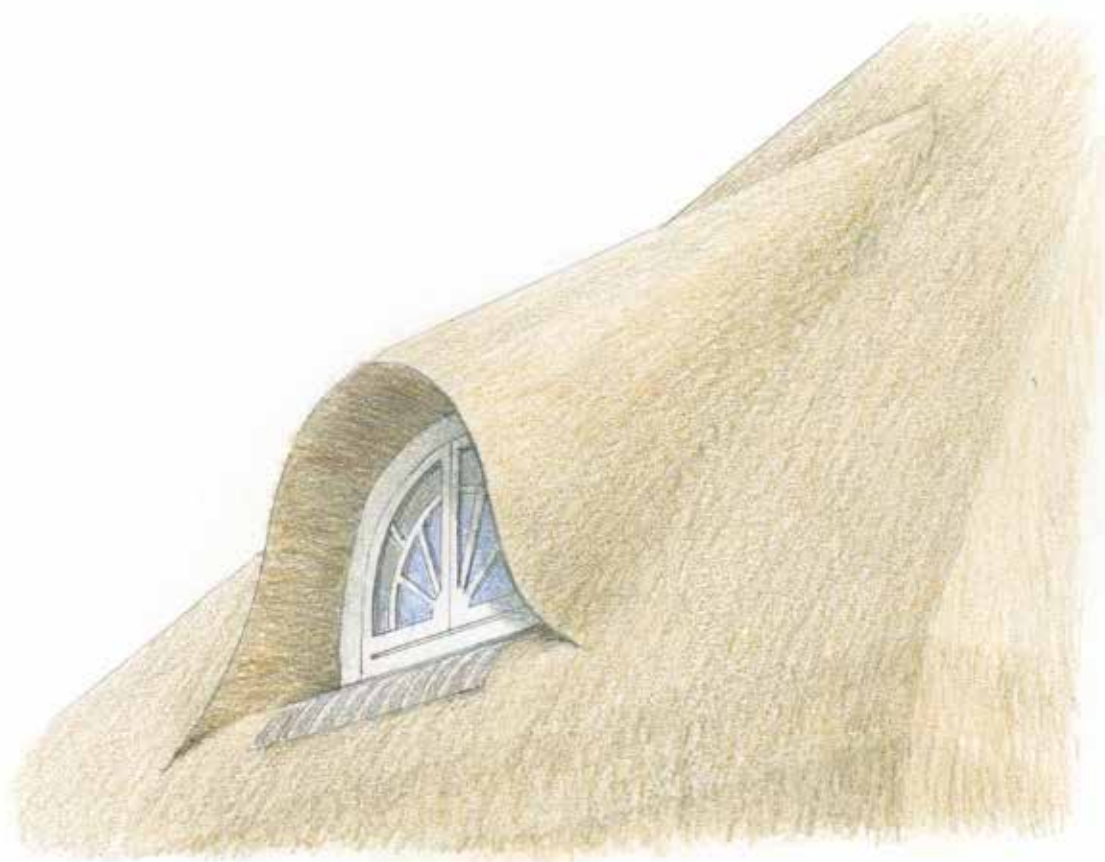
DAKLIJST

COMBI MATERIALEN

DAKKAPEL

VOLUME

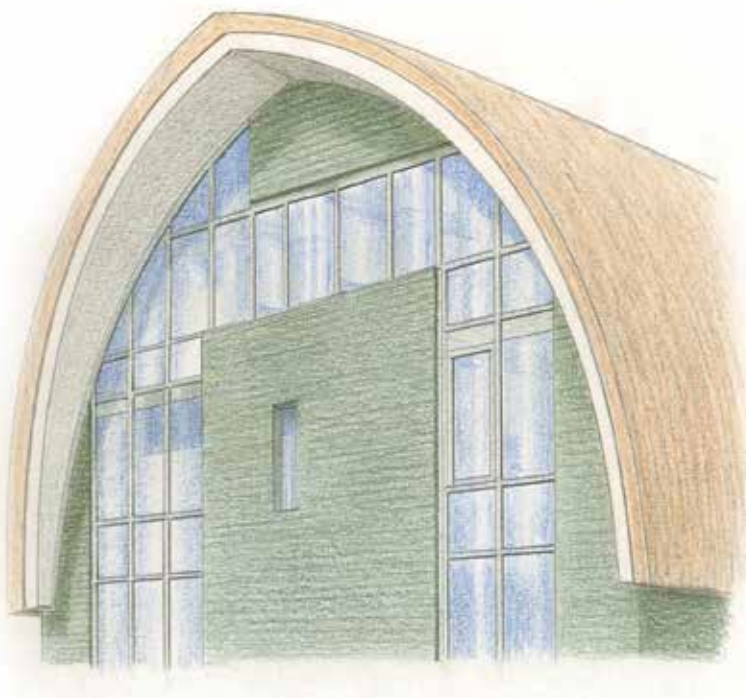
Dakbedekking

PANNEN

Een ambachtelijk rieten dak of dakpannen van lei of gebakken klei: deze duurzame materialen beschermen het dak tegen alle weersinvloeden en verwijzen naar een sfeer van oud-Hollandse landschappen.

RIET

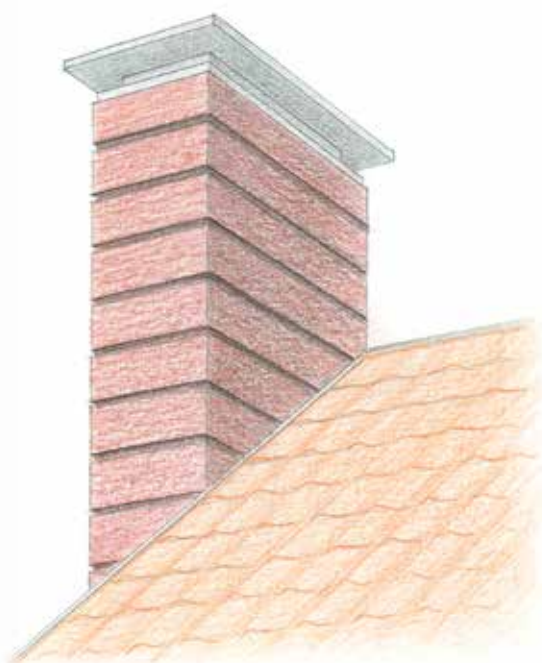
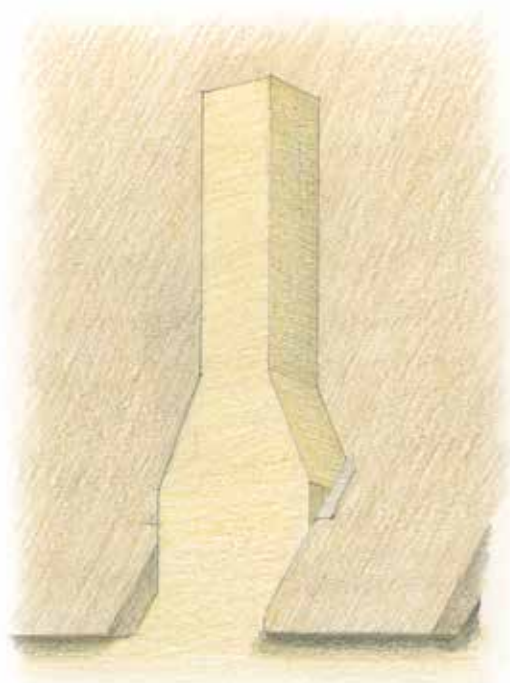
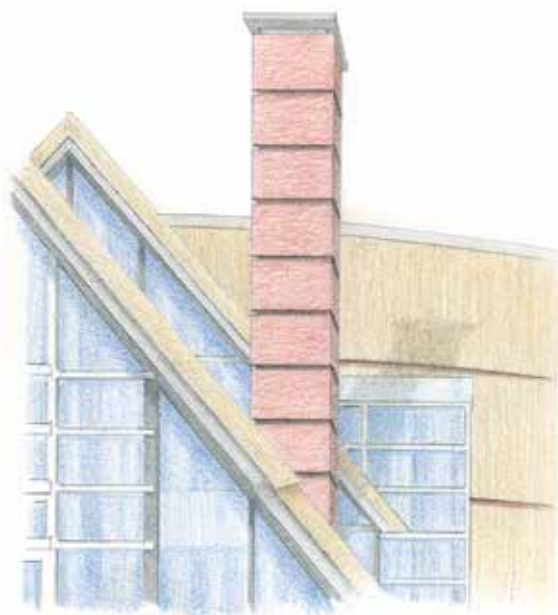
Dakdetails

De rijke detaillering van een schoorsteen, makelaar, sokkel of klos zorgen voor een zorgvuldige en stijlvolle afwerking.

ORNAMENTEN

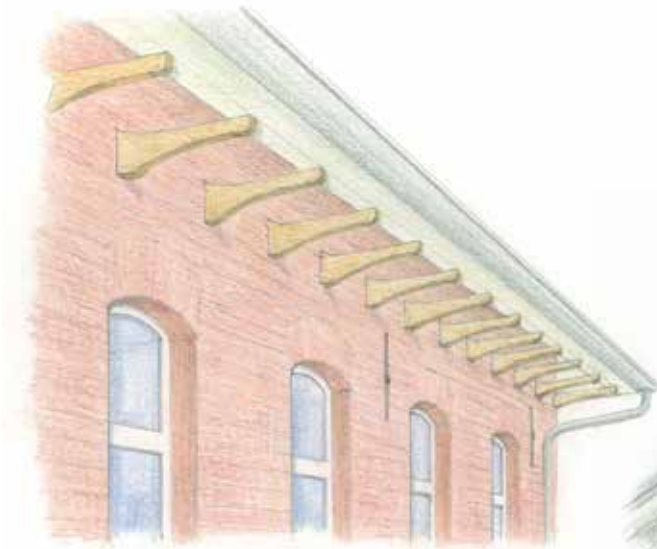
SCHOORSTEEN

Dakgoten

Stijlvol strak of rijk gedetailleerd: kwaliteit en uitstraling van een dak zitten in de details.

GOTEN

GOTEN

Schoorstenen

Een schoorsteen markeert elk huis als een uniek eigen plek in de straat.

SCHOORSTEEN

SCHOORSTEEN

Gelukkig wonen, zoals het zou moeten zijn

– Ronald van der Lely –

“Wilgenrijk staat voor goed en gelukkig wonen.
Daarmee hebben we de lat hoog gelegd.”

A decorative graphic consisting of a horizontal dotted line that turns into a diagonal line pointing downwards and to the left, ending in a small square.

“De kernwaarden voor Wilgenrijk - *echt, ontspannen, Hollands en mooi* - zijn niet alleen heel belangrijk voor de vertaling van sferen in de Maassluise School, maar ook voor onze familie. Wilgenrijk ligt in de Dijkpolder. Deze polder vormt de bakermat van onze familie-geschiedenis van ondernemers. Mijn vader en oom startten hier in 1948 met het uitvinden en maken van landbouwmachines. Ze testten hun uitvindingen op de omliggende landerijen. Destijds was dat een grote verandering voor de Dijkpolder: een rustig landbouwgebied werd thuisbasis van een internationaal opererend bedrijf. Nu, een generatie verder, is er weer een grote verandering op komst. Op de landerijen ontstaat de komende jaren een woongebied. Lely verplaatst daarvoor haar thuisbasis naar een aangrenzend gebied. Het eerste idee voorzag in het verhuizen van het hele bedrijf om meer ruimte te maken voor het nieuwe woongebied, maar gelukkig is dat niet gebeurd. Woongebied en Lely worden van elkaar gescheiden door de Cornelis van der Lelylaan, genoemd naar mijn vader. De toevoeging van dit nieuwe hoofdstuk aan het gebied waar onze familie al zo lang aan verbonden is, maakt mij trots.

Oog voor kwaliteit hebben wij van huis uit meegekre-gen: voortdurend zochten mijn vader en oom naar creatieve oplossingen voor nóg betere producten. Die drijfveer hebben zij doorgegeven aan de volgende generaties. Ook de groei van een woongebied heeft behoefte aan goede oplossingen. Er zijn in mijn ogen de afgelopen vijftien jaar veel wijken en soms hele steden zodanig uniform ontwikkeld, dat ze anoniem en onpersoonlijk zijn geworden. In Wilgenrijk doen we dat anders. De Maassluise School draagt bij aan een bijzondere beeldkwaliteit en een nieuw gebruik van de landerijen. Wonen voelt er vertrouwd, zoals het altijd zou moeten zijn.

DE LAT LIGT HOOG

Wilgenrijk en de Maassluise School staan voor goed en gelukkig wonen. Daarmee hebben we de lat hoog gelegd. Dat moet ook. Middelmatigheid heeft immers nog nooit iets moois opgeleverd. Op een heel ambitieuze manier een gebied ontwikkelen kost meer tijd, brengt veel hoofdbrekens en nog veel meer discussie met zich mee. Maar we voelen dat we steeds dichterbij komen. Het moment is aangebroken onze ambities te delen en Wilgenrijk samen met de toekomstige bewoners nog mooier te maken dan het nu in onze dromen al is!”

Met mijn ogen dicht, zie ik Wilgenrijk

– Ferdi Buijsrogge, directeur gebiedsontwikkeling Wilgenrijk –

“In Wilgenrijk kan iedereen het huis bouwen
waar hij of zij zich thuis voelt.”

“Tien jaar geleden vroeg Ronald van der Lely mij de ontwikkeling van de Dijkpolder op te pakken. Nog kort daarvoor werden op deze grasvelden de landbouwmachines van Lely getest. In 2015 zijn de landerijen van Wilgenrijk nog bijna net zo weids en leeg als tien jaar geleden. Maar dat gaat nu snel veranderen. We hebben een plan gemaakt met zoveel kwaliteit, dat ik sta te trappelen van ongeduld. Wilgenrijk wordt zo mooi! Hier accepteren we geen doorsnee, maar gaan we voor kwaliteit van buurtjes, straten en huizen. Dat betekent nogal wat. Het begint ermee dat iedereen die betrokken is bij de ontwikkeling van het gebied, de ambitie heeft om woongeluk in de breedste zin te faciliteren: van comfortabel wonen tot de kwaliteit van de straatstenen. De basis is gelegd met een masterplan waarin veel uitgangspunten vastgelegd zijn. Nu maken we ons verhaal compleet met het Stijlboek Maassluise School.

Wat je niet kunt vastleggen in woorden of tekeningen, maar wat wél heel belangrijk is, is de beleving van wonen en leven in Wilgenrijk. Zelf loop ik vaak in gedachten, met mijn ogen dicht, alvast door de straten. Ik zwaai dan naar iemand die in de tuin aan het werk is, kom een paar kinderen tegen die spelen met een rubberboot en ga koffie drinken op het terras bij de grote plas. In het Wilgenrijk van mijn droom ervaar ik vooral rust en harmonie. Ook kom ik veel mensen tegen die vriendelijk zijn zonder dat ik ze ken. De zon schijnt trouwens ook altijd, dat is dan wel weer wat overdreven. Maar het belangrijkste in mijn gedroomde Wilgenrijk is, dat ik vooral de mensen zie en veel minder de stenen. Wilgenrijk gaat over woongeluk, over mensen in harmonie met hun woonomgeving. Dat is waar het om draait.

JE BESCHERMD WETEN

Wilgenrijk gaat ook over thuis zijn en je thuis voelen. Je huis biedt in de eerste plaats bescherming tegen de elementen. Daarnaast is het je privéomgeving waar je bent met je dierbaren, je leven speelt zich er grotendeels af. Dat wil je goed beschermen en aandacht geven. Het mooie van Wilgenrijk is, dat het uitgaat van die elementaire en emotionele betekenissen van een huis. Hier kan iedereen dát huis bouwen dat hij of zij nodig acht om zich thuis te voelen en zijn kostbaarste bezit te beschermen. Dankzij de Maassluise School resulteert dat echter niet in een kakofonie. Hier heb je de geruststellende verzekering dat iedereen zich aanpast aan dezelfde sfeer. Je directe burens, maar ook die van iets verderop. Zo ontstaan huizen naar individuele smaak en behoefte, maar ook een zorgvuldig opgebouwde collectieve kwaliteit.

De tekeningen en voorbeelden in dit boek zijn bedoeld om te inspireren en uit te dagen. Mits een idee voor een huis of inrichting van een kavel binnen de filosofie van de Maassluise School past, kan er veel. Door de inbreng en ideeën van bewoners komt de Maassluise School geleidelijk tot wasdom. Dus mijn oproep is: ‘Gebruik de Maassluise School, verbeter hem, en maak Wilgenrijk nog mooier!’”

Met de denkkra

De Maassluise School is ontstaan vanuit een zoektocht van achtendertig architecten, landschapsarchitecten en stedenbouwers naar de betekenis van echt, ontspannen, Hollands en mooi wonen. Hierdoor konden de kennis, achtergronden en stijlen van velen worden ingezet. Het resultaat van de zoektocht is een ruim palet van stijkenmerken die toch allemaal behoren tot een school en die bewoners en ontwikkelaars inspireren om zo mooi mogelijk te bouwen. Het stijlboek geeft een overzicht van mogelijkheden en inspirerende voorbeelden voor Wilgenrijk volgens de Maassluise School, met daarbij zoveel mogelijk stijkenmerken.

In drie werksessies in het Nederlands Architectuurinstituut (NAi) in Rotterdam (nu het Nieuwe Instituut) werkten de betrokken ontwerpers aan een gemeenschappelijk beeld voor Wilgenrijk. Hun ervaring, kennis en kunde was, vooral gedurende de eerste procesfase, zeer nuttig en inspirerend. Er is dan ook dankbaar van gebruik gemaakt. De kennis en kunde manifesteerde zich op vrijwel alle niveaus van de plan- en gedachtevorming: van de stedenbouwkundige en landschappelijke schaalniveaus tot aan de vormgeving van een gevelde-tail. De werksessies leverden de ingrediënten die met elkaar hebben geleid tot de Maassluise School.

De belangstelling en de enthousiaste participatie van de ontwerpers was in belangrijke mate gebaseerd op hun verwachtingen van Wilgenrijk. Ook hier waren de woorden echt, ontspannen, Hollands en mooi van toepassing. Dezelfde uitgangspunten die het gebied voor toekomstige bewoners interessant en aantrekkelijk

maken, hadden dus ook effect op de ontwerpers. Hun interesse richtte zich natuurlijk veelal op het bedenken van condities en stijelementen die de algemene ambitie van Wilgenrijk konden ondersteunen of bevestigen. Daarbij werd hier en daar zeker ook met een kritische blik gekeken en veelvuldig gediscussieerd. Die kritiek ging ook in op het feit of je vooraf een architectuurschool kunt bedenken en over het spanningsveld tussen wat consumenten willen en wat ontwerpers goed vinden. Met de inbreng van Tatjana Quax (styling director, Studio Aandacht), Gert Jan Hagen (marktonderzoeker, Mainspring advies), René Boender (marketeer en publicist) en Rob van Kalmthout (ontwikkelaar, Heijmans) werd deze discussie verder aangescherpt.

Of de Maassluise School ook een echte school wordt in de Hollandse traditie, kan alleen de tijd uitwijzen. De Maassluise School kan nu doen waarvoor zij in het leven geroepen is. Inspireren om zo mooi mogelijk te bouwen, een panorama schetsen van het Nieuw-Hollandse wonen en zoveel mogelijk voorbeelden laten zien met beelden en schetsen van woonsferen en buurtjes, van huizen, groene elementen, materialen en kleuren. Voor bewoners, ontwerpers, bouwers en ontwikkelaars, zodat iedereen weet én voelt hoe het moet zijn om in Wilgenrijk te wonen: echt, ontspannen, Hollands en mooi.

licht van velen

De volgende ontwerpers hebben tijdens de ontwikkelfase van de Maassluise School bijgedragen aan de discussie in woord en beeld. Zij hebben ons geïnspireerd tot dit stijlboek.

Anna Zinkweg

Esther Kats

Peter Lubbers

Frido van Nieuwamerongen

Pieter Kloprogge

Edwin Santhagens

Eduard Böhtlingk

Louis Aussen

Marian de Vries

Frederique van Alphen

Eric Vreedenburgh

Catherine Visser

Jurgen van der Ploeg

Sander Smoes

Barend Mense

Rens Schulze

Mieke Bosse

Mascha Onderwater

Jennifer Maier

Arjan Meerveld

Freek Loos

Jan Poolen

Karen van Vliet

Hans Ophuis

Ab Kuchler

Elmar Egert

Eelco Hoeke

Alex Jager

Joke Vos

Jaap Brouwer

Johan de Wachter

Ralf Hottenträger

Sjoerd Soeters

Ray Kentie

Paul van Wijk

Robbert-Jan van der Veen

Paul Kersten

Laura de Bonth

ARCHITECTUUR: de huizen

1. NIEUW-HOLLANDSE HUIZEN

Principe: Een huis ziet eruit als een huis, heeft één dominante gevel en een schuin dak.

Inspiratie: Schoorstenen, luiken.

2. UNIEKE HUIZEN

Principe: Elk huis toont anders.

Inspiratie: Wonen aan een boerenerf, een dorpsplein of in een ensemble van woningen. Gevarieerde lintbebouwing, verspringende rooilijnen in een straat.

3. ECHTE MATERIALEN

Principe: Echte materialen.

Inspiratie: Houten draagconstructies, kozijnen, natuursteen, gebakken dakpannen, handvorm baksteen, stucwerk, houten betimmeringen, zink, koper en lood.

4. TERUGKEER VAN HOLLANDSE VERSIERINGEN

Principe: Elk huis kent een aantal versieringen en heeft ten minste een onderscheidende gevelsteen, bijvoorbeeld 'de eerste steen'. Het metselwerk is rijk gedetailleerd.

Inspiratie: Rollaag, kraal, windveer, sluitstenen, kopgevel met dwarskap, portaal, glas-in-lood, pronkgevel.

5. FRAAI DAKENLANDSCHAP

Principe: Schuine daken staan in een hoek tussen 30 en 70 graden, meerdere dakvlakken. Daken zijn bedekt met matte of geëngobeerde dakpannen, riet, staal of zink. Goten zijn mast- of bakgoten, rond of vierkant en regenpijpen zijn van staal, zink of koper, geen pvc.

Inspiratie: Overstek, windveren in combinatie met zinken verholten goten, makelaar, houten betimmeringen, klossen.

6. GOED BINNENKOMEN

Principe: Elk huis heeft een herkenbare entree met goede verlichting, een deurлуifel of portaal en een Wilgenrijk huisnummerbordje.

Inspiratie: Deuren met bovenlicht, geïntegreerde lantaarn bij brievenbus, naamgeving van huizen.

7. HERKENBARE KLEUREN GEVEN RUST

Principe: Elk huis is uitgevoerd met kleuren uit het speciale kleurenpalet van Wilgenrijk.

Inspiratie: Natuurlijke kleuren, historische kleuren.

8. ONTSPANNEN BUITENRUIMTE

Principe: Buitenruimte is een verlengstuk van het huis.

Inspiratie: Steiger, breed terras, balkon, veranda.

KAVELINRICHTING: rond het huis

9. LOSSE VORMEN

Principe: Verschillende volumes zijn als zodanig herkenbaar, bijvoorbeeld door een andere dakhelling, verschillende materialen of een andere kleur. Bijgebouwen staan zoveel mogelijk los van het hoofdvolume. Losse bijgebouwen en alle garages zijn voorzien van schuine daken.

Inspiratie: Schuurtje, garage, kas, serre, open draagconstructie.

10. NATUURLIJKE ERFAFSCHIEDING, HUIZEN IN GROENE KAMERS

Principe: Groene erfafscheidingen zijn aan de voorzijde maximaal 120 cm hoog en aan de zij- en achterzijde maximaal 200 cm hoog. De inrit is bij een kavelbreedte tot 12 meter maximaal 3 meter; bij bredere kavels maximaal een kwart van de kavelbreedte.

Inspiratie: Groenblijvende of bladhoudende boerenhaag, beukenhaag, struikgewas als schietwilg en meidoorn. Poort in de heg bij entree of oprit. Grastegels, grind of halfverharding voor oprit.

11. RUIMTE VOOR DIEREN

Principe: In elke tuin zijn specifieke voorzieningen om de aanwezigheid van kleine, wilde dieren te stimuleren.
Inspiratie: Nestkasten, voederhuisjes, vijvers, poeltjes, bloemrijke bermen, vruchtdragend groen, vegetatiedaken, groene gevels.

12. ZACHTE OEVERS

Principe: Maximaal een derde van de kavelbreedte is steiger of harde kadewand; de rest is natuurlijke oever. Een talud heeft een helling van 1:3 of flauwer. Steigers zijn van hout.
Inspiratie: Afwisseling in kleur en bloeiperiode, rietkragen, Weverskade.

STEDENBOUW: de buurten

13. GROEN DOMINANT

Principe: Doorzichten tussen of langs bebouwing naar achterliggende natuur, water of tuinen. Overgangen tussen privéterrein en openbare ruimte zorgvuldig vormgeven met bomen, heggen, water, riet, hagen en gras. Parkeren - indien niet op eigen terrein - clusteren en omzomen met groen.
Inspiratie: Veel groen, voorkomen van grote bestratingsvlakken, hagen en bomen ook voor privacy inzetten.

14. BUURTJES IN MENSELIJKE MAAT

Principe: Buurten zijn niet groter dan ongeveer twintig huizen en bevatten collectieve oplossingen voor verlichting, parkeren voor bezoekers, huisvuil en nutsvoorzieningen.
Inspiratie: Parkeerschuur, goed vormgegeven plek voor (gescheiden) afval.

15. HOOGTEVERSCHILLEN INZETTEN

Principe: Maak gebruik van hoogteverschillen.
Inspiratie: Bouwkundig: terpwoning, trapje bij de voordeur, opkamer, kelder, souterrain.

16. HERKENBARE BUURTJES EN SAMENLEVEN

Principe: Een buurtschap kent een thema met één dominant principe of element. Het thema is zichtbaar in het gebruik en de inzet van ten minste een gemeenschappelijke (buiten)ruimte.
Inspiratie: Wonen rond of bij een gemeenschappelijke tuin, erf, kas, moestuin, speelplek, steiger, fietsenstalling, opbergschuur voor speelgoed en tuinmateriaal.

17. BALANS IN ELKE BUURT

Principe: Eén van de variabelen volume, kleur- en materiaalgebruik is leidend. En die leidende variabele is duidelijk onderscheidend.
Inspiratie: Een buurt met één kleur uit het kleurenpalet, of bijvoorbeeld juist allemaal een rieten dak, of allemaal met bakstenen gevels, of allemaal kleinere huizen, of een mandelige tuin met veel collectieve faciliteiten, of veranda's en patio's.

18. THUISKOMEN IN JE BUURT

Principe: Elke buurt heeft een duidelijke markering van de entree. De entree staat in directe relatie tot het buurtthema.
Inspiratie: Poort, verlichting, entreebord, hagen, houten hekken, rozenboog, groene poort, buurtbrug.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line followed by a dashed midline, repeated 15 times.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line followed by a dashed midline, repeated 15 times.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line followed by a dashed midline, repeated 15 times.

Redactie en beeldredactie:

Jaap Jan Berg, Jaap Brouwer,
Ferdi Buijsrogge, Peer de Rooij,
Jacqueline van de Sande, Sjoerd
Soeters, Brigitte de Wit

Schetsmateriaal:

Moes & de Meijere

Vormgeving:

Sinke & Sons BV

Fotografie:

Sophia van den Hoek

**Organisatie en begeleiding werk-
ateliers Maassluise School:**

Jaap Jan Berg, Koen de Boo, Ferdi
Buijsrogge, Bart Cosijn, Ivette van
der Linden, Karel Ossewaarde, Rick
Peters, Peer de Rooij, Jacqueline
van de Sande, Erick Schouten,
Gabriël Verheggen, Robbert-Jan
van der Veen, Tim Tutert

Drukwerk:

Drukkerij Cocu BV

www.wilgenrijk.nl

